

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการวิจัย ดังมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ นำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคลตามประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในประเด็น

- ด้านการเตรียมการสอน
- ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้
- ด้านการวัดและประเมินผล
- ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
- ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

3. แจกแจงความถี่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปะและครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครู
ต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

ครูต้นแบบคนที่ 1

1. ข้อมูลทั่วไป

นางทมลลา วัฒนสิน อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา
ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษา 24 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียน
เดชะปัตตนิยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลงานทางวิชาการ
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน ในรูปแบบกิจกรรมหุ่น และ การ
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลครูดีเด่น สาขาศิลปศึกษา ประจำปี
การศึกษา 2537, 2539 และ 2540 เขตการศึกษา 2 , รางวัลครูสุภา ประเภทครูผู้สอนที่มีผลงาน
ดีเด่น ระดับกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2543 และรางวัลบุคคลที่ชาวครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ขอปรบมือให้ ประจำปี 2543

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนว ปฏิรูปการเรียนรู้ ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบคนที่ 1 ให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอน ว่ามีความสำคัญมาก มี
การค้นคว้าใช้วิธีการศึกษาจากหนังสือโดยการเก็บรวบรวมความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ
เช่น สถาบันการศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง จากหนังสือต่าง ๆ ที่สะสมไว้และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น
ที่สำคัญ ๆ การวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบงาน ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ
และสื่อการสอน มีการวางแผนจัดทำล่วงหน้าทุกครั้ง โดยใช้วิธี MIND MAPPING และโยงให้เห็น
ภาพรวมในเรื่องที่จะสอน การเลือกวิธีสอนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ เลือกใช้รูปแบบการสอน
แบบโครงงาน และกระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนรับผิดชอบร่วมกันและมีการวางแผนงานพา
นักเรียนไปทัศนศึกษา

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนรับผิดชอบร่วมกัน จากการที่ครูต้นแบบได้ศึกษาค้นคว้า พบว่าการทำงานแบบรับผิดชอบร่วมกัน หลักการสำคัญ คือ ให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการ วิธีการ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจนก่อน รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำเอาวิชาโครงการเข้ามาเกี่ยวข้อง วิชาโครงการสามารถช่วยได้ในเรื่องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กสนุก มีอิสระ โดยครูจะให้ความรู้ในเรื่องโครงการก่อน แล้วให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกประธาน เลขา ผู้รับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ ต่อจากนั้นจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ว่า ขั้นตอนต่อไปจะทำอะไร ใครรับผิดชอบ ถึงเวลาเรียนก็ปฏิบัติตามปฏิทิน ของแต่ละกลุ่ม นักเรียนจะได้เรียนรู้นิสัยใจคอ คุณธรรม จริยธรรม ให้อภัยซึ่งกันและกัน ใครทำเสร็จก็ต้องช่วยเพื่อนในกลุ่ม เป็นความสำเร็จของกลุ่ม เป็นการสอนแบบบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ โดยสรุปแนวคิด และวิธีการเฉพาะตัวในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการทำงานศิลปะให้นักเรียนของครูทมลลา คือ เน้นนักเรียนให้มีกิจกรรม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เวลาสอน ไม่เครียด ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก ให้เด็กกล้าเข้ามาปรึกษา ศึกษาตัวผู้เรียนว่าต้องการอะไร และมีการเตรียมทุกอย่างให้พร้อมสำหรับผู้เรียน

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบผลิตและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับวิชาที่จะสอน เน้นการผลิตสื่อที่ประหยัดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และต้องเป็นสื่อที่ทันสมัย เช่น สื่อคอมพิวเตอร์ ประเภท CD – ROM วีดิทัศน์ เป็นต้น ครูทมลลาได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนศิลปศึกษา ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและศึกษางานผู้อื่น เข้ารับการอบรมสัมมนา และนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการสอน และจัดอบรมให้ครูที่สนใจอีกด้วย

ด้านการวัดและประเมินผล

ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญมาก เพราะได้รู้ความก้าวหน้าของเด็กและประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน มีการประเมินก่อนเรียน และประเมินหลังเรียน การประเมินต้องครอบคลุมกระบวนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานศิลปะ

เน้นในเรื่องการประเมินกระบวนการมากกว่าการประเมินผลงาน มีการประเมินตามสภาพจริง ผลงานที่ได้มาสอดคล้องกับกระบวนการที่เด็กได้ปฏิบัติ มีแบบประเมินหลายแบบ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อนด้วยวิธีการให้ผู้เรียนร่วมกันคิดแบบประเมินขึ้นมาเอง พร้อมกับเกณฑ์ในการประเมิน โดยเอาประสบการณ์เดิมที่ได้เรียนรู้ มาสร้างเป็นเกณฑ์ ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียน มีน้อย จะมีในช่วงที่ทางโรงเรียนจัดเข้าค่ายศิลปะเท่านั้น ที่ผู้ปกครองสามารถช่วยประเมินได้

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งใน และนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยการจัดห้องศิลปะเฉพาะ จัดป้ายนิเทศ มีตู้แสดงผลงานของเด็ก และยังมีมุมหนังสือศิลปะสำหรับเด็กได้ค้นคว้าด้วย โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนและทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ มีการให้คำแนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมสืบค้นข้อมูล โดยครูจะบอกวิธีการค้นคว้าและสำรวจข้อมูลแหล่งค้นคว้า เพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยมีแบบฟอร์มให้ และต้องรวบรวมเป็นเล่มเป็นภาพรวมของโรงเรียน นอกจากนั้นโรงเรียนยังเป็นศูนย์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชุมชนและกลุ่มโรงเรียนสามารถมาศึกษา ค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ได้ ศูนย์วิทยการทางศิลปะใช้ห้องศิลปะเป็นศูนย์ที่สามารถมาศึกษาค้นคว้าได้เช่นเดียวกัน นอกจากนั้น ยังได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องถิ่นและเอกลักษณ์ในห้องถิ่นของตนอย่างมาก โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนสำรวจความต้องการของตน โดยมีแบบสำรวจ

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ มีการร่วมมือกับครูทุกคน ที่แจ้งทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ใช้ช่วงเวลามีการประชุมผู้ปกครอง ขณะประชุมนิเทศ และผ่านทางนักเรียนไปยังผู้ปกครองในบางโอกาส เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษา เช่น การทำเรือกอลและ การปั้นหม้อ โดยการเชิญผู้มีความรู้ ความสามารถ ใญ่ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้ บางครั้งวิทยากรท้องถิ่นไม่สามารถมาให้ความรู้ในโรงเรียนได้ จะพานักเรียนออกเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเอง โดยเขียนโครงการ

เสนอผู้บริหาร ในด้านก.ว.ร.ประชาสัมพันธ์. เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ใน ทุกปีจะมีการจัดนิทรรศการวิชาการ หมวดวิชาศิลปะมีการนำผลงานนักเรียน เข้าร่วมการจัดนิทรรศการด้วย ทั้งในโรงเรียน ส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง

ครูต้นแบบคนที่ 2

1. ข้อมูลทั่วไป

นางพรทิพย์ ทองป่อง อายุ 45 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษา 22 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน สงขลาวิทยาคม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา สังกัด กรมสามัญศึกษา ผลงานทางวิชาการ เอกสารรูปแบบการสอนศิลปะ เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผลงาน ที่สร้างชื่อเสียง ได้รับรางวัล Teacher Awards, ครูดีเด่นวิชาศิลปศึกษา เขตการศึกษา 3 ปี 2531 และ ปี 2542 , ครูผู้ปฏิบัติการสอนดีเด่น กรมสามัญศึกษา ปี 2538 , ศิลปินดีเด่นสาขาทัศนศิลป์ ของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ และของ จังหวัดสงขลา เป็นศิลปินกลุ่มสตรี และ Asian Artist Women

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนว ปฏิรูปการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบ ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอนศิลปศึกษาตามแนวปฏิรูปการ เรียนรู้ที่มีความสำคัญมาก เริ่มต้นจากการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การวางแผนและจัดทำแผน การสอน ใบบาง ใบบความรู้อ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน มีการเตรียมเนื้อหา เลือกรูปวิธีสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ การเตรียมความพร้อมที่เป็น เอกลักษณะเฉพาะตัวของครูต้นแบบคือเตรียมผลงานและสื่อให้มาก ต้องขยันและกวัดขั้นให้ นักเรียนมีผลงาน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูต้นแบบ ได้ให้ความคิดเห็นว่าเป็นธรรมชาติของวิชาศิลปศึกษาที่การสอนในรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องอาศัยทักษะ ต้องปฏิบัติตามความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเชื้อต่อเด็กอยู่แล้ว และนักเรียนต้องทำกิจกรรมให้เข้ากับหลักสูตรและจุดประสงค์ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่เน้นรูปแบบการสอนแบบโครงงาน ผู้เรียนร่วมคิด ร่วมทำ แบ่งเป็น 3 รูปแบบในลักษณะโมเดล คือ "ร่วมกลุ่มกันคิดอย่างสร้างสรรค์" "ประสานกันทำโครงงาน" "จินตนาการกว้างไกล" ให้เด็กร่วมคิด ร่วมทำหลากหลายวิธีโดยมีนักเรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจ จะใช้วิธีจัดกิจกรรมเป็นขั้นตอนของการร่วมคิด ร่วมทำ มีขั้นตอนสรุปได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความรู้ โดยศึกษาจากสื่อ จากการร่วมคิด ร่วมทำ จากการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 2 ขั้นนำไปใช้และบูรณาการ เกิดได้ในทุกกระบวนการ เช่น ในการศึกษาสื่อ การร่วมคิด ร่วมทำ การปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินตามสภาพจริง เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนการเรียนรู้ สามารถประเมินผลได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบมีการบูรณาการและสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้วิธีการบอกกล่าว พูดคุย ตามสถานการณ์ ส่งเสริมในเรื่องปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เน้นความมีระเบียบวินัยในการทำงาน ผลงานชิ้นใดที่ผู้เรียนไม่พอใจ จะมีการให้แก้ไข ปรับปรุงและซ่อมเสริมผลงานใหม่เพื่อพัฒนาตัวผู้เรียน เน้นการฝึกความรับผิดชอบด้วย สำหรับแนวคิดและวิธีการเฉพาะตัวในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการทำงานศิลปะให้นักเรียนของครูต้นแบบคือ ส่งเสริมเด็กทุกคนตามศักยภาพ ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ตามวิชาโครงงานซึ่งมีให้เลือก 8 โครงงาน มีการเก็บเอกสาร เก็บงานอย่างมีระบบ ใช้สื่ออย่างมีระบบ มีการให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกปฏิบัติตามความถนัดและสนใจและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งต้องช่วยกันทำผลงานให้สำเร็จเป็นผลงานกลุ่ม

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยผลิตสื่อเอง มีใบงาน

ใบความรู้ เมื่อมีโอกาสไปศึกษาดูงาน แสดงงานที่ไหน ถ้าเป็นประโยชน์กับผู้เรียนจะถ่ายรูปเก็บไว้ นำมาลง POWER POINT นำเสนอผู้เรียน ส่วนสื่อที่เป็นเทคโนโลยีร่วมสมัยได้มีการใช้สื่อวีดิทัศน์บ้าง เครื่องฉายข้ามศีรษะบ้าง มีการนำเอา เทคนิค POWER POINT มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษาด้วยเช่นกัน มีการใช้บริการสื่อท้องถิ่นค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่ใช้สื่อเอกสาร แต่มีการแนะนำผู้เรียนให้ศึกษาสื่อแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในท้องถิ่น เช่น สถาบันทักษิณคดี แหล่งปั้นหม้อ เป็นต้น การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้วิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหนังสือ เข้ารับการอบรมสัมมนา ครูต้นแบบเป็นครูที่มีชื่อเสียงในเรื่องทำสื่อการเรียนรู้ของจังหวัดสงขลา และเป็นวิทยากรในการ ผลิตสื่อ ได้ความรู้และประสบการณ์จากการมีโอกาสได้เดินทางไปดูงานและแสดงผลงานทางศิลปะบ่อย ๆ ความรู้จากประสบการณ์ที่ได้ไปพบเห็นสิ่งต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้และพัฒนาในการเรียนการสอนศิลปะศึกษา

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของการวัดและประเมินผลว่า มีบทบาทสำคัญมาก ได้ทราบพัฒนาการของเด็ก และวัดศักยภาพของครูด้วย โดยมีแนวความคิดและวิธีการประเมินคือ ประเมินเพื่อพัฒนา มิใช่ประเมินเพื่อตัดสิน เป็นการประเมินเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา การตัดสินผลการเรียนจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้พัฒนาตนเองจนถึงขีดความสามารถสูงสุด ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ เป็นการประเมินตามสภาพจริง ขั้นตอนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่มีการแยกกลุ่มเก่ง ปานกลาง กลุ่มอ่อน แต่การให้คะแนนจะให้คะแนนตามสภาพจริง จากความสามารถและคุณภาพผลงานของแต่ละคน โดยประเมินตามสภาพจริงและมีแบบประเมินหลายแบบ เช่น ใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการตรวจผลงาน นอกจากนี้ครู ต้นแบบยังมีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน จะมีการให้เขียนวิจารณ์ ให้คะแนน ทำเป็นกลุ่ม ฝึกความสามัคคีและสุดท้ายครูประเมิน แล้วนำมาคิดค่าเฉลี่ย ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียนนั้น ให้ผู้เรียนนำผลงานและแบบประเมินให้ผู้ปกครองเขียนวิจารณ์ผลงานอย่างง่าย ๆ แต่ผลออกมาตรงตามจุดประสงค์ของการประเมินตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งใน และนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยมีการจัดห้องเรียนศิลปะเฉพาะ ที่จัดอย่างสวยงาม สะอาด สะดวกสบายตามโครงการ 5 ส. มีป้ายนิเทศและตู้แสดงผลงานและนิทรรศการ จัดสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม เสริมบรรยากาศด้วยเสียงเพลงที่เด็กนำมาเองมาเปิดขณะปฏิบัติงาน ภายนอกมีสวนหย่อม มีป้ายนิเทศข่าวสารศิลปะ และป้ายนิเทศนิทรรศการซึ่งหมุนเวียนเปลี่ยนตลอด โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน เพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะโดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังได้แนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โรงเรียนที่ครูต้นแบบทำการสอนอยู่ เป็นศูนย์พัฒนาวิชาทัศนศิลป์ของจังหวัดสงขลา มีการจัดฝึกอบรมให้คณะครูศิลปะ ครูเครือข่าย จัดแข่งขันทักษะความสามารถทางด้านศิลปะ ครู นักเรียนและชุมชนสามารถมาศึกษาค้นคว้าได้ ครูต้นแบบยังจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องถิ่นและเอกลักษณ์ในห้องถิ่นของตนเอง มีเป็นโครงการที่เขาเสนอสิ่งที่อยากรู้และอยากทำ จัดให้แบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่และลงมือปฏิบัติตามหน้าที่

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ... ในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น มีการประชุมผู้ปกครอง คณะปฐมนิเทศ ครูต้นแบบใช้วิธีการแจ้งในที่ประชุมผู้ปกครอง เช่น การแจ้งในเรื่องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ แจ้งในเรื่องปัญหาต่าง ๆ แจ้งถึงผลงานที่ผู้เรียนปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำเป็นอาชีพได้ ครูต้นแบบมีการติดต่อประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐบาล เอกชน ในการเสริมความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีการเชิญวิทยากรจาก การศึกษานอกโรงเรียน ประเภทช่างสิบหมู่มาสาธิต การเขียนลายไทย การแกะสลัก ในส่วนของวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเอง ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะต่อผู้ปกครองและชุมชนนั้น จัดให้มีการจัดนิทรรศการในวันวิชาการ มีการส่งเด็กเข้าประกวดและแข่งขันทักษะด้านศิลปะในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนและงานอื่น ๆ และได้รับรางวัลมากมาย

ครูต้นแบบคนที่ 3

1. ข้อมูลทั่วไป

นางสาววิลาสินี วิเชียรรัตน์ อายุ 57 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาประถมศึกษา ประสพการณ์การสอนศิลปศึกษา 37 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับประถมศึกษา ป. 5 – ป.6 โรงเรียนบ้านควนโพธิ์ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา ผลงานทางวิชาการ เอกสารการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ"การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม" เผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ · ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม/อนุรักษ์เอกลักษณ์ไทย/ท้องถิ่นดีเด่น ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ฯลฯ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบคนที่ 3 ได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอน ว่าสำคัญที่สุดและเป็นหัวใจที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติ โดยเตรียมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเตรียมความเป็นท้องถิ่น สาระศิลปะ การศึกษาค้นคว้า ใช้วิธีศึกษาจากหนังสือ ดูจากสถานภาพจริง ใกล้ตัวผู้เรียน ค้นคว้าหลักสูตรแกนกลางเป็นแกนหลัก วิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ โดยทางโรงเรียนให้ครูศิลปะเลือกสอนตามท้องถิ่น ศึกษาจากงานวิจัย มีการวางแผนและการจัดทำแผนการสอน ใบงาน ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน ใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัญหาเพื่อพัฒนาวางแผนจัดทำแผนการสอน การเลือกวิธีสอน ที่เลือกใช้คือ การสอนแบบโครงการ และบูรณาการตามความเหมาะสม การวัดและประเมินผล ต้องมีการเตรียมล่วงหน้าไปพร้อมทั้งแบบประเมิน ตามธรรมชาติของวิชา ซึ่งเน้นการปฏิบัติ นำไปสู่ชีวิตจริง

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา หลักสำคัญคือ การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแนวคิดของผู้เรียนเอง ให้นักเรียนเสนอสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ หลังจากนั้นครูต้นแบบจะจัดทำแผนการสอนตามที่คุณเรียนรู้อย่างไร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือ รูปแบบโครงงาน และเรียนรู้ในความสำเร็จของตนเองและคุณค่าของตนเอง ใช้กระบวนการกลุ่มและการคิดแบบมีส่วนร่วม มีการใช้แนวคิด CIPPA MODEL และ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เริ่มจากกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ ใช้เน้นกระบวนการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ตามความสามารถตนเอง พัฒนาการกระบวนการกลุ่ม ผึกวิเคราะห์กันเอง กำหนดประเด็นปัญหา ร่วมวางแผนการเรียนรู้กำหนดปัญหา ประชุมแลกเปลี่ยนแนวคิด วางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน วางแผนแก้ปัญหา ประชุมแลกเปลี่ยนแนวคิดกระบวนการเรียนรู้เอง เลือกวิธีการแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง กำหนดผู้รับผิดชอบตามศักยภาพ ตามความสามารถ และให้ทุกคน ยอมรับซึ่งกันและกัน ลงมือปฏิบัติพร้อมศึกษาค้นคว้าแหล่งเรียนรู้ พร้อมพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยสรุปแนวคิดและวิธีการเฉพาะตัวในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการทำงานศิลปะให้นักเรียน ครูวิลาสินีให้ความสำคัญกับนักเรียน 100 เปอร์เซ็นต์ ให้เด็กรู้จักวัฒนธรรมท้องถิ่น เรียนแบบหัวใจเบิกบาน ไร่จริง ดึงจุดเด่นของเด็กให้เพื่อนแต่ละคนได้เรียนรู้และเพื่อน ๆ ชื่นชม เอาสถานการณ์จริงมาวิเคราะห์ร่วมกัน

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบผลิตและเลือกใช้สื่อด้วยวิธีการให้เด็กร่วมพัฒนาสื่อเอง มีการนำเอาเทคโนโลยีร่วมสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาศิลปศึกษา โดยการให้ดูวิดีโอ ส่วนสื่อการเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่ครูต้นแบบเลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา คือ สื่อที่เป็นของจริง และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติจริง ครูวิลาสินีได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ในการเรียนการสอนศิลปศึกษาใช้วิธีการศึกษาค้นคว้า เข้ารับการอบรมสัมมนา และศึกษาสังเกตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญมาก เพราะเป็นหัวใจของการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบพัฒนาการ

ผู้เรียนตลอดเวลา ส่วนใหญ่ประเมินเป็นกลุ่ม โดยมีเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การประเมินโดยเน้นด้านวัดการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ชีวิตจริง การประเมินผลงานศิลปะ ประเมินกระบวนการเป็นขั้นเป็นตอน มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินในบางโอกาส

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยการจัดห้องศิลปะ จัดป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ มีนักเรียนคอยดูแลเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้อง ได้แนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะหรือเอกลักษณ์ในห้องเรียนของตนอย่างมาก เปิดโอกาสให้เต็มที่ โดยผู้สอนกรอบในการเสนอแนวความคิดให้ผู้เรียน

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบได้มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ โดยครูทุกคนมีส่วนร่วม มีการบูรณาการแบบสหวิทยาการ มีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม เช่น การจัดนิทรรศการ การส่งผลงานเข้าประกวด และการเผยแพร่ผลงานศิลปะในรูปแบบอื่น ๆ ในทุกปีจะมีนิทรรศการวิชาการ ผู้ปกครองจะทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

ครูต้นแบบคนที่ 4

1. ข้อมูลทั่วไป

นายวิญญา สุชาติ อายุ 50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา ประสบการณ์การสอนศิลปะศึกษา 31 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดนิตาราม อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา ผลงานทางวิชาการ โปรแกรมการเรียนรู้ที่พัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ เผยแพร่

โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ แบบฝึกทักษะพื้นฐานด้านศิลปะ 4 แบบ เผยแพร่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลงานที่สร้างชื่อเสียง รางวัล Teacher Awards เป็นผู้ขยายผลให้ครูศิลปะในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับคัดเลือกจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ไปศึกษาดูงานที่ประเทศจีน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบ ให้ความเห็นในเรื่องการเตรียมการสอนว่ามีความสำคัญมาก การศึกษาค้นคว้า ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบบาง ใบบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน มีการวางแผน เตรียมบูรณาการเนื้อหา การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกระบวนการเรียนรู้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของครูต้นแบบ เป็นแบบเรียนสำเร็จรูป เน้นการปฏิบัติจริงและดูตัวอย่างงาน ครูต้นแบบได้ใช้แนวคิด CIPPA MODEL ของ รศ.ดร.ทีศนา แซมณี แต่จะเพิ่มเป็น CIPPA ART MODEL เพื่อให้ครบกระบวนการศิลปะ A = Authentic Assessment การประเมินตามสภาพจริง เพราะวิชาศิลปะ ต้องประเมินตามกระบวนการและผลงานจริงอยู่แล้ว R = Research คือ มีการวิจัย เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น T = Top คือการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกด้านศิลปะเต็มตามศักยภาพ มีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้คือ ในกระบวนการ การสอนคุณธรรม จริยธรรม ยังได้ร่วมมือกับ อาจารย์มณฑา สุชาติ (อาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนเดียวกัน) เขียนกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ฝึกให้เด็กเรียน และวิเคราะห์ ดังนี้ คือ ใช้ ระบบ SEMJA

S = Story คือ ใช้นิทาน เพลง เป็นตัวนำและพัฒนาผู้เรียน

E = Education คือ การศึกษา วิเคราะห์บทบาทตัวละคร

A = Art คือ ให้เด็กวาดรูปตัวละครที่ชอบ และไม่ชอบหรือสิ่งที่ประทับใจในเนื้อหานิทาน

M = Motivation คือ แรงจูงใจ สร้างแรงจูงใจให้ทำความดี

J = Judgement คือ ตัดสิน ส่งเสริมทำความดี ตั้งทุนให้

A = Application คือ สร้างความดี ต่อจากนั้นนำผลงานมาประยุกต์ใช้ และมีการบันทึกความดี

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการผลิตสื่อเอง โดยเอาหนังสือมาพัฒนา หรือให้เด็กวาดภาพเป็นภาพประกอบ มีแบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา 4 ประการของเด็ก คือแบบฝึกที่ครูวิญญาผลิตขึ้นมา เป็นสื่อนิทาน วาดโดยฝีมือของตัวเองเด็กสนุกด้วย เป็นการปลูกฝังเด็กด้านคุณธรรม จริยธรรม และศิลปะนิสัยได้อีกด้วย ครูวิญญามีการพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนศิลปศึกษา เพื่อให้ นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหนังสือ มีการเข้ารับการอบรมสัมมนา เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล

ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญมาก เพราะมีบทบาทในการพัฒนาความคิดของเด็ก และเป็นการสะท้อนศักยภาพของครูด้วยการประเมินผลงานศิลปะ มีการใช้รูปแบบการประเมินหลายรูปแบบ ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน โดยใช้วิธีการวิจารณ์หน้าชั้นเรียน ประเมินผลงานโดยใช้แบบฟอร์ม และครูเป็นผู้ประเมิน แล้วนำมาคิดค่าเฉลี่ย ส่วนผู้ปกครองและชุมชนยังมีส่วนร่วมในการประเมิน ประเมินผู้เรียนน้อย

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ในเรื่องการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ในวิชาศิลปศึกษา นั้น ไม่มีห้องศิลปะเฉพาะ จะจัดในห้องเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัด ตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ โดยให้นักเรียนช่วยกันทำ มีการจัดป้ายนิเทศเอง ตกแต่งเองโดยนำศิลปะมาประยุกต์ตกแต่ง ทำเป็นกลุ่ม แล้วแบ่งหน้าที่กันเอง ให้คำแนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยการแนะนำให้เข้าศึกษาในห้องสมุด

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนเป็นศูนย์เครือข่ายของศิลปะภายในอำเภอ มีครูจากสถานศึกษาอื่นมาศึกษาเรื่องการเรียนการสอนศิลปะ ในการจัดการเรียนรู้ยังได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจและสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องดินและเอกลักษณ์ในห้องดินของตน

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีได้การประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ ส่วนใหญ่ร่วมมือกับครูทุกคน ในเรื่องการจัดทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น มีการแจ้งเมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง ในงานปฐมนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา ในช่วงจัดนิทรรศการ โดยการเชิญมาร่วมงานและจัดกิจกรรมร่วมกัน มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ เช่น การส่งผลงานเข้าประกวดซึ่งได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมายทั้งระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ และการเผยแพร่ผลงานศิลปะในรูปแบบอื่น ๆ ต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมนั้น โดยการจัดนิทรรศการศิลปะในโรงเรียน

ครูต้นแบบคนที่ 5

1. ข้อมูลทั่วไป

นายปัญญา ทรงเสรี อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ประสพการณ์การสอนศิลปศึกษา 29 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลงานทางวิชาการ เป็นกรรมการจัดทำตำราเรียนศิลปศึกษา ของกรมวิชาการ เขียนหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียนให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน , สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช , สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “การปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ผลงานที่สร้างชื่อเสียงจัดทำเทพโอรสผ่านดาวเทียมให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ นำไปจัดนิทรรศการ “ศิลป์สิงหราช” ทั้งในและนอกประเทศ นักเรียนได้รับรางวัลชนะการประกวดงานศิลปะระดับประเทศและระดับนานาชาติไม่ต่ำกว่า 1,000 รางวัล

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิบัติการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอน ว่ามีความจำเป็นมาก เพราะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการสอนไปตามหลักสูตร และสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน โดยมีการเตรียมการในขั้นตอนในด้านต่อไปนี้ การค้นคว้า ศึกษา พ.ร.บ.การศึกษา แต่ละมาตรา โดยเฉพาะมาตราที่ 24 ที่ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา แล้วนำ พ.ร.บ.มาประยุกต์ใช้วางแผนการสอน การวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบบาง ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน มีการเตรียมตัวทุกครั้งและต้องมีการวางแผน ซึ่งเหมือนกับครูทั่วไป การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ จะดูเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละกลุ่ม แต่ละคนจะใช้วิธีสอนและกิจกรรมไม่เหมือนกัน แต่ในหลักการไม่ว่ากลุ่มใดก็จะเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยใช้ โมเดลชิปปา ซึ่งถือว่าการสอนที่ครอบคลุมนักเรียนเป็นศูนย์กลางมากที่สุด การวัดและประเมินผล มีแบบประเมินที่หลากหลาย ประเมิน กระบวนการเรียนรู้ มีแบบประเมินกระบวนการกลุ่ม แบบการประเมินการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การเตรียมความพร้อมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครูต้นแบบคือ การให้ความรักก่อนให้ความรู้ ถ้าเด็กรักครู และการให้ความเป็นกันเอง มีความเมตตาต่อเด็ก เด็กจะรักวิชาที่ครูสอน ความรู้จะตามมา เน้นกระบวนการคิด เน้นให้เด็กเป็นนักคิด นักสร้างสรรค์ นั่นคือสอนให้เป็นนักคิด ไม่เน้นทักษะ แต่เน้นกระบวนการคิด จนสามารถนำไปพัฒนาเป็นโครงการได้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความหมายกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่นักเรียนวางแผนและดำเนินการด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยเด็กมีบทบาทด้วยตนเอง และบูรณาการไปสู่ชีวิต รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของครูต้นแบบ จะใช้หลายรูปแบบ เช่น การสอนแบบย้อนศร ระดมความคิด โดยเด็กเป็นผู้กระทำเอง วิจัยรณีภาพกันเอง สามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ส่งเสริมเด็กให้เต็มศักยภาพ ครูต้นแบบได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ทางด้านเทคนิค วิธีสอนศิลปะศึกษา ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิบัติการศึกษาโดยใช้ CIPPA MODEL

เน้นกระบวนการคิด ให้ความรักก่อนให้ความรู้ ต้องวิเคราะห์ผู้เรียนครูต้องเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ดังนี้

เลือกตามกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียน เช่น CIPPA MODEL

C = Construction คือ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

I = Interaction คือ การสร้างกลุ่มปฏิสัมพันธ์

P = Physical Practice คือ การมีส่วนร่วมทางร่างกาย การเรียนรู้จากกรปฏิบัติจริง

P = Process Learning คือ การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ

I A = Application คือ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบมีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยดูพฤติกรรมของผู้เรียน ชั้นแรก แจ้งให้ผู้เรียนทราบว่า มีการประเมินเรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้วยทุกครั้ง โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ให้คะแนนจากกระบวนการคิด โดยเน้นคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียน พัฒนาชุมชน

ด้านการผลิตสื่อและเลือกสื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยใช้สื่อ แผนภาพ ภาพศิลปะ หนังสือและตำรา ไม่ถนัดในเรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แก้ปัญหาโดยจัดหาวิทยากรทางด้านโสตทัศนูปกรณ์มาช่วยสอน การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนศิลปศึกษา โดยการพัฒนาตนเองด้านการเขียนหนังสือ วิธีการนำเสนอการสอนแบบแปลกใหม่

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่า การประเมินผลในแนวคิดใหม่ ไม่ใช่การประเมินได้- ตล แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงตัว นำไปสู่การแก้ปัญหา เด็กจะมีกำลังใจ และเด็กจะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผลงานศิลปะและการประเมินกระบวนการทำงานศิลปะนั้น ครูต้นแบบให้ความเห็นว่ามีความสัมพันธ์กันมากกว่า ส่วนใหญ่

ใช้การประเมินกระบวนการทำงานมากกว่าผลงาน ถ้ากระบวนการดี ผลงานจะดีด้วย การประเมินผลเพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนในวิชาศิลปะทุกด้าน เริ่มจากทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านพุทธิพิสัย (head) ทักษะพิสัย (hand) และจิตพิสัย (heart) การประเมินด้านสุนทรียภาพ ขั้นตอนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้วิธีการประเมินก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียนและประเมินหลังเรียน นอกจากนี้ ยังจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นงานประเภทโครงการและ เป็นงานชิ้นใหญ่ ๆ

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยจัดบรรยากาศในห้องศิลปะ หน้าห้องเรียนจะเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเป็นส่วนศิลปะทั้งหมด ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ มีการตกแต่งห้องโดยมอบหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และให้หาแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ เพิ่มเติมเอง จากพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ โรงเรียนที่ครูต้นแบบทำการสอนเป็นศูนย์ศิลปะของกลุ่มโรงเรียน เป็นศูนย์พัฒนาการเรียนศิลปะ ทั้ง ก และ ข ซึ่งสมาชิกและผู้สนใจสามารถมาใช้บริการเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ ยังให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องถิ่นและเอกลักษณ์ในห้องถิ่นของตน

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบได้มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ โดยการประสานในเชิงบูรณาการ ในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปะ มีการทำหนังสือถึงผู้ปกครองบ่อย ๆ เนื่องจากโรงเรียนที่ครูต้นแบบทำการสอนมีชื่อเสียงด้านศิลปะและเป็นศูนย์ศิลปะอยู่แล้ว และยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษาอย่างมาก โดยใช้วิทยากรที่มีความสามารถในกลุ่มโรงเรียนมาเป็นวิทยากร มีการเชิญวิทยากรจากวิทยาลัยช่างศิลป์มาบรรยายบ้าง และยังมีกรฝึกวาดภาพนอกสถานที่ ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ ในช่วงมีกิจกรรม บางครั้งสื่อมวลชนจะมาติดต่อขอถ่ายทำออกรายการโทรทัศน์ จัดนำผลงานที่ได้รับรางวัลเผยแพร่ทางวารสารของโรงเรียน นอกจากนั้นยังมีการจัดนิทรรศการผลงานของนักเรียนที่ได้รับรางวัลอีกด้วย

ครูต้นแบบคนที่ 6

1. ข้อมูลทั่วไป

นายอภิชาติ ประทุมรัตน์ อายุ 45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา อบรมการศึกษาศิลปะ 25 ปี (เคยสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดการศึกษาเอกชนมาก่อน) ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนสุพรรณภูมิ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา ผลงานทางวิชาการ จัดทำหนังสือ เส้นสายลายมูม หนังสือหลักสูตรสถานศึกษา และหนังสือ Mapping สร้างสรรค์ ออกเผยแพร่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เผยแพร่ทั่วประเทศ ผลงานที่สร้างชื่อเสียง เป็นวิทยากรพิเศษตามสถานศึกษา และเคยได้รับการสัมภาษณ์ ออกรายการโทรทัศน์

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอน ว่ามีความสำคัญมาก อันดับแรกต้องมีการศึกษาลักษณะก่อนว่าตัวหลักสูตรต้องการเน้นให้เด็กเรียนรู้อะไร ต่อจากนั้นต้องศึกษาที่ตัวผู้เรียนและต้องออกแบบการสอน โดยเน้นตามลักษณะของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยเฉพาะหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวทางการศึกษาแนวใหม่ การศึกษาค้นคว้า ต้องพัฒนาตัวเองให้ทันยุค ทันเหตุการณ์ ในการวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบบาง ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน อันดับแรกต้องสร้างขวัญและกำลังใจในการเรียนก่อน หัวใจของการสอนคือครูทุกคนต้องมีแผนการสอน เพราะถ้าไม่มีแผนการสอนจะมีปัญหาในการจัดกิจกรรม อีกอย่างหนึ่งคือ ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ เพื่อนครูท่านอื่นสามารถที่จะสอนแทนได้ มีการเตรียมจัดทำใบบาง ใบความรู้และเอกสารการสอนรวมทั้งสื่อต่าง ๆ ที่สำคัญคือต้องให้ความสนใจเด็กเป็นรายบุคคล เพราะแต่ละคนจะมีปัญหาไม่เหมือนกัน แหล่งการเรียนรู้และการอ้างอิง มีพิพิธภัณฑ์สัตว์ ห้างสมุดไฮเทค แต่อย่างไรก็ตาม ครูต้องมีบทบาทสำคัญเหมือนกัน ครูเปรียบเสมือนผู้กำกับกับการแสดง ที่ต้องจัดการอย่างไรให้นักแสดงได้รับตุ๊กตาของ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูต้นแบบได้ให้ความหมายกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการลดบทบาทของครูซึ่งจากเดิมครูเป็นคนสั่งเป็นคนบอกแล้วให้เด็กลงมือปฏิบัติเอง โดยการโยกการเรียนรู้เดิมที่สอน นำมาปฏิบัติในช่วงเวลา ต้องไม่กำหนดตายตัวในเรื่องการปฏิบัติ เด็กสนุกกับการเรียน นั่นคือการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของครูต้นแบบ คือ แบบพ่อกปรองลูก เรียกนักเรียนว่าลูกทุกคน เพื่อให้นักเรียนมีความสนิทสนม เด็กกล้ามาปรึกษา กล้าแสดงออก ทำให้เรารู้จักผู้เรียนอย่างถ่องแท้ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ดังนี้

ขั้นตอนการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 9 ขั้นตอน คือ

1. สังเกตธรรมชาติ
2. ฝึกวาดตามจินตนาการ
3. สอดประสานเทคนิคง่าย ๆ
4. สอนเป็นรายบุคคล
5. ทุกแห่งหนคือศิลปะ
6. ไม่ละเททรคุณธรรม
7. ยอมรับคำวิจารณ์
8. โชว์ผลงานด้วยตนเอง
9. ใครเก่งนำเชิดชู

มีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีการสอดแทรกทุกครั้งในแผนการสอน โดยขั้นตอนสุดท้ายครูผู้สอนต้องใช้ผลงานของผู้เรียนโยกไปถึงการนำไปใช้ในลักษณะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ด้วย

โดยจะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. ความมีวินัย จากการจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ให้เรียบร้อยทุกครั้งที่ออกจากห้องเรียน
2. ความอดทน ทำงานทุกชิ้นให้สำเร็จด้วยตนเอง
3. ความซื่อสัตย์ ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น ไม่ขโมยอุปกรณ์ของผู้อื่น
4. ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตั้งใจศึกษาค้นคว้า สังเกต ทดลอง ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ
5. การคิดไตร่ตรองแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยหมั่นตรวจสอบข้อบกพร่องของผลงาน

และหาวิธีการแก้ไขด้วยตนเอง

6. ความเชื่อเพื่อแบ่งปัน จากการนำอุปกรณ์มาแลกเปลี่ยนกันใช้ ไม่เห็นแก่ตัว

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น ครูต้นแบบมีการแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มเก่ง คือกลุ่มที่มีศักยภาพ สร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตนเอง จะใช้วิธีเพิ่มเทคนิคการทำให้ภาพสวยงาม น่าสนใจ มีชีวิตชีวา ด้วยจุด เส้น สีและขนาดที่เหมาะสมกับภาพของเขา

กลุ่มปานกลาง คือกลุ่มที่พอทำได้ตามรูปแบบ ตามตัวอย่างที่มี ใช้วิธีเพิ่มส่วนที่ขาดและส่วนที่จะช่วยให้ภาพของเขาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลุ่มอ่อน คือกลุ่มที่ยังไม่มีความมั่นใจในตนเองในการที่จะสร้างสรรค์ผลงาน ใช้วิธีเสริมสร้างความมั่นใจให้กับเขาก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อให้เขามีความมั่นใจ โดยการเสริมแรง เช่น ถ้า..”เติมพื้นหลังลงไปอีกนิดนะลูก” ...ขยายรูปคนและสัตว์ให้ตัวโตอีกนิดจะเยี่ยมมากเลย” เป็นต้น

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ด้วยวิธีการผลิตสื่อแต่ละชิ้นจะผลิตจากการเกิดปัญหาในการสอนศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของเด็ก ปัญหาของครู ส่วนใหญ่เด็กเป็นคนบอกในเรื่องปัญหาทั้งสิ้น แล้วต้องสร้างสื่อนวัตกรรมตามปัญหาทันที สื่อการเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่ครูต้นแบบเลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา นั้นต้องอยู่ที่สถานการณ์ว่าเราจะสอนอะไรมากกว่า แต่ส่วนใหญ่ที่เลือกใช้เป็นสื่อทางด้านนิทานและเพลงพื้นบ้านซึ่งนำมาประยุกต์กับศิลปะได้ นอกจากนั้นยังได้ใช้บริการหรือได้รับความอนุเคราะห์ทางด้านสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะศึกษาจากแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น โดยมีการเชิญศิลปินพื้นบ้านในเรื่องเพลงอีแซว โดยการเชิญมาร้องเพลงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับเส้น สี แสงเงา และองค์ประกอบศิลป์ เป็นเพลงให้เกี่ยวกับศิลปะ โดยการศึกษาท้องถิ่น การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สร้างภูมิรู้ ให้แก่ตนเอง เพื่อนำไปสอนเด็กและถ่ายทอดให้กับเพื่อนครูได้อย่างถูกต้อง และไม่ละเลยในการอ่าน เข้าฝึกอบรมสัมมนาทุกครั้งที่มีโอกาสและต้องศึกษาดูงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอน หาแหล่งเรียนรู้จากเพื่อนครูด้วยกันโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านต่าง ๆ จากนั้นจะนำมาพัฒนาตนเอง

ด้านการวัดและประเมินผล

ครูต้นแบบ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญคือเป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ครูต้นแบบเน้นการสอบก่อนเรียนเพื่อดูปัญหา โดยดูตามศักยภาพของเด็ก การประเมินจะไม่ประเมินรวมกันระหว่างเด็กเก่งและอ่อน แต่จะประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลงานศิลปะและการประเมินกระบวนการทำงานศิลปะ ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นว่า ถ้าเด็กไม่มีกระบวนการ เด็กจะไม่ได้ผลงาน เพราะฉะนั้น จึงต้องมีการประเมินกระบวนการควบคู่กับผลงาน เด็กสามารถที่จะรู้ขั้นตอนการทำงาน จึงได้ผลงานออกมา มีการจัด

ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อนประเมินเพื่อน โดยการประเมินความพอใจหรือไม่พอใจในผลงานตนเองพร้อมทั้งมีเหตุผลประกอบ ส่วนผู้ปกครองมีการให้ประเมิน โดยใช้แบบประเมินส่งไปยังผู้ปกครอง เป็นการส่งใบคะแนนให้ผู้ปกครองแล้วให้ผู้ปกครองเขียนประเมินกลับมา

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยมีการจัดทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ห้องเรียนเต็มไปด้วยกลิ่นอายแห่งศิลปะ แวดล้อมไปด้วยผลงานศิลปะของรุ่นพี่ที่ได้รับรางวัลระดับชาติหรือระดับนานาชาติมากมาย นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดตกแต่งห้องเรียน มีทั้งงานเดี่ยว และกลุ่ม โดยการแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ มีหัวหน้า ซึ่งนักเรียนทุกคนจะเป็นผู้จัดป้ายนิเทศด้วยตนเอง ฝึกออกแบบและตกแต่งด้วยองค์ประกอบศิลป์ที่ได้เรียนมา นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและในโรงเรียนแล้ว ยังมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยมีโครงการพานักเรียนไปทัศนศึกษา เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วกลับมาเขียนเป็นหนังสือเล่มเล็กของ ตนเอง มีทั้งเรื่องและภาพประกอบ ทำเป็น MIND MAPPING ของตนเอง นอกจากนั้น ในโรงเรียนมีหอศิลป์ของโรงเรียน ผู้ปกครองได้ร่วมกันบริจาคสิ่งของมากมายเพื่อจัดนิทรรศการ ให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า เรียกว่า “ห้องเกียรติยศ” เป็นความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและครูศิลปะ ซึ่งนับเป็นหอศิลป์แห่งเดียวในจังหวัดสุพรรณบุรี นอกจากนั้นยังจัดให้เด็กได้เสนอความคิด เด็กได้ตอบสนองและได้ปฏิบัติ โดยเฉพาะการนำเพลงพื้นบ้านมาแปลงให้มีเนื้อร้องเป็นความรู้ทางศิลปะ

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ โดย ร่วมมือกับครูทุกรายวิชา ในเรื่องการจัดทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา โดยการเชิญผู้ปกครองบางท่านที่มีความรู้ ความสามารถมาเป็นวิทยากร มีการนำนักเรียนไปทัศนศึกษา ด้วยการขี้จักรยานกันไปสัมภาษณ์คนที่ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้เรียนสนุกสนานและกลับมาวาดหนังสือเล่มเล็กของ ตนเอง มีภาพประกอบพร้อมเรื่องราวลittle ๆ น้อย ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แจ้งล่วงหน้า ในด้าน

การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ ครูต้นแบบไม่เน้นในเรื่องของรางวัลมาก แต่ก็มีเด็กที่มีความสามารถและได้รับรางวัลมากมาย ครูต้นแบบ มีงานวิจัยหลายชิ้น เช่น งานวิจัย "เก่งแล้วเก่งอีก" นอกจากนั้นยังมีการประชาสัมพันธ์ในลักษณะเผยแพร่เป็นการจัดนิทรรศการ เผยแพร่ในวารสารของโรงเรียน ให้ผู้เรียนมีการสาธิตผลงานของตน และนำเสนอในรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

ครูต้นแบบท่านที่ 7

1. ข้อมูลทั่วไป

นายสุพจน์ ปูนสำเร็จ อายุ 52 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษา 32 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับมัธยมศึกษา ม. 1 - ม.6 โรงเรียนบ้านนา "นายกพิทยากร" อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก สังกัด กรมสามัญศึกษา ผลงานทางวิชาการ การเขียนตัวอักษร 18 เรื่อง การค้นหาเทคนิคในการเขียนตัวอักษรด้วยวัสดุต่างๆ เผยแพร่กับครูในระดับประถม ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ได้รับรางวัลระดับประเทศของคุรุสภา เรื่อง "การเขียนตัวอักษรด้วยไม้มหัศจรรย์" ครูแกนนำยอดเยี่ยม ฯลฯ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบ ให้ความสำคัญในเรื่องการเตรียมการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนศิลปศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ว่า มีความสำคัญ การค้นคว้า ต้องเตรียมตัวครูเป็นที่ตั้ง ต้องอ่านและต้องค้นคว้าสิ่งที่ให้ความรู้แก่เด็ก การวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบบาง ใบบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ การวัดและประเมินผล จะต้องเตรียมการตั้งแต่จัดทำแบบประเมินทุกจุดประสงค์และทั้ง 3 ทักษะ คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย แต่เน้นที่เรื่องการเขียนตัวอักษร หรือเน้นผู้ชำนาญการโดยเตรียมสื่อบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาครูต้นแบบ ได้ให้ความหมายการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมที่มีลักษณะที่ให้เกิดมีอิสระ และไม่ให้อยู่คนเดียว และต้องมีกลุ่ม และต้องมีส่วนร่วม และผู้เรียนมีโอกาสเลือก มีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของครูต้นแบบ อันดับแรกผู้เรียนต้องมีระเบียบวินัย และมีกรอบการจัดการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ กรอบผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สื่อชักจูง และใช้วิธีการเพื่อนช่วยเพื่อน หรือเพื่อนชักนำและผู้เรียน ต้องมีวินัย ตรงต่อเวลา และใช้รูปแบบการสอนแบบ MIND MAPPING ที่มีแบบฟอร์มเพื่อให้ ผู้เรียนบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเองครูต้นแบบ ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ทางด้านเทคนิค วิธีสอนศิลป ศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยใช้แนวคิดหรือทฤษฎี 5 ก. คือ กล้าคิด กล้าทดลอง กล้าตรวจสอบ กล้าแสดง และกล้าลงทุน และทฤษฎีความพร้อม คือ ถ้า ครูผู้สอนและผู้เรียนมีความพร้อมจะมีการเรียนรู้ได้ดี และพยายามที่จะเน้นในเรื่อง ชื่นชมอนุรักษ ฝึกทักษะการเขียน ฝึกเพียรพยายาม ฝึกทำความดี ส่วนใหญ่ในการทำกิจกรรมของผู้เรียนจะมี ขั้นตอนที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คือ 1.ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์หาทางเลือก 2.ออกแบบ เขียนแบบ 3. วางแผน เครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ 4. จัดลำดับขั้นตอนการทำงาน 5. ลงมือ ทำงานตามขั้นตอน 6. จัดระบบตรวจสอบ 7. ทดลองใช้งาน 8. จัดเก็บและซ่อมแซม 9. ความ ปลอดภัยระหว่างทำงาน 10. อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม 11. ผลงานคุณภาพ 12. การ จัดการผลผลิต ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบมีการบูรณาการและสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจะมีการสอดแทรก ทุกจุดประสงค์ โดยการแทรกในการสอนทุกครั้งโดยใช้สื่อแผ่นป้ายเรียกว่า " สื่อชักจูง " ถ่ายทอดให้เห็น โดยต้องการเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมในข้อใดก็จะชักจูงสื่อ ออกมาติดตั้งให้เห็นกันทั่ว โดยใช้วิธีการบอกเป็นภาษาเขียน ไม่ใช่เป็นภาษาพูด เด็กจะเห็นได้ และซึมซับตลอดเวลา โดยการสร้างวินัยในตัวเองของเด็ก โดยผู้เรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลลงบนแบบ ประเมินที่เตรียมให้ตามที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เป็นการประเมินผลผู้เรียนไปด้วย นอกจากนี้ยังมี โครงการประหยัดและออม ซึ่งเป็นโครงการที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการเก็บเงินและออมทรัพย์ ในกรณี ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์การเรียน

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยสื่อที่ใช้ ต้องเป็นสื่อค้นพบเอง โดยใช้แนวคิดจากแผนที่ประเทศไทย ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาและสถานการณ์ โดยผลิตร่วมกับนักเรียนและเป็นสื่อที่ใช้วัสดุที่หาได้และเป็นเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว นำมาพัฒนาเป็นสื่อ เรียกว่า "สื่อที่ถูกทิ้ง" เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมไปถึง "ครูข้างถนน" เป็นสื่อที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการนำเอาเทคโนโลยีร่วมสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาศิลปศึกษา มีการผลิต วีดิทัศน์ สำหรับผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ในเรื่องการเขียนตัวอักษร เป็นแผ่น CD – ROM แต่ยังมีครูอีกประเภทหนึ่ง ที่น่าจับตามอง นั่นคือ "ครูพันธุ์ใหม่" คือ computer สื่อการเรียนรู้ หรือกิจกรรมใดที่ครูต้นแบบ เลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา คือ สื่อชั่วคราว และสื่อแผ่นพลิก ซึ่งเป็นสื่อที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และทุกสถานการณ์ มีใบงาน ใบความรู้ แผนการสอน พร้อมทั้งมีการประเมินผลด้วย เทคนิคและวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ในการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อ คือ เป็นสื่อที่สามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาและทุกสถานการณ์ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและร่วมใช้สื่อด้วย

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมาก ทำให้เราได้ทราบพัฒนาการด้านศิลปะของผู้เรียน แนวคิดและวิธีการประเมินคือ ประเมินตัวผู้เรียนเป็นรายบุคคล ไม่นำการประเมินของผู้เรียนมาเปรียบเทียบกัน แต่จะเปรียบเทียบผู้เรียนด้วยตัวผู้เรียนเอง มีการประเมินให้ครอบคลุมทุกด้านและประเมิน 5 ขั้นตอน คือ ประเมินความคิดสร้างสรรค์และความสวยงาม ประเมินเนื้อหาที่ถูกต้อง ประเมินการจัดภาพที่สวยงาม ประเมินความสะอาดเรียบร้อย ประเมินการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ถูกต้อง ซึ่งอาจมีการประเมินอื่น ๆ อีก โดยให้การสังเกต และตรวจสอบ นอกจากนี้ยังจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง โดยการให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเองลงในแบบประเมิน และบันทึกความรู้ที่ได้รับลงในแบบประเมินด้วย ตัวครูสามารถประเมินผู้เรียนด้านทักษะพิสัยด้วย เพื่อนประเมินเพื่อนใช้วิธีการเขียนข้อวิจารณ์ลงในแบบฟอร์มเช่นเดียวกัน ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียนนั้นยังไม่มีโอกาสให้ผู้ปกครองประเมินมากนัก

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยจัดบรรยากาศในห้องศิลปะให้น่าสนใจ มีสื่อที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเน้นในเรื่องเกณฑ์มาตรฐาน เรื่องความสะอาด เรียบร้อย รมรื่น อากาศและแสงสว่าง จัดผลงานแสดงให้นักเรียนค้นคว้า โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน เพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะตลอดเวลา โดยการแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนรับผิดชอบ โดยเฉพาะจะมีเด็กที่มีความสามารถมาช่วยในการจัดตกแต่ง นอกจากนี้ยังได้แนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนตลอด โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ที่มองข้ามกันไป เช่น ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ที่ติดโชว์ข้างทาง และจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการเขียนตัวอักษร

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบ ได้มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ นั้นได้มีการประสานความร่วมมือเกือบทุกรายวิชา โดยดึงผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นกระบวนการทำงาน ในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียน ด้านศิลปะในงานนิทรรศการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ช่วยครูในการตกแต่งและเขียนตัวอักษร ในโอกาสต่าง ๆ

ครูต้นแบบคนที่ 8

1. ข้อมูลทั่วไป

นายปริพันธ์ กรรณิกา อายุ 43 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะศึกษา ประสพการณ์การสอนศิลปะศึกษา 23 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับประถมศึกษา ป. 4 – ป.6 โรงเรียนวัดคูยาง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา ผลงานทางวิชาการ เอกสารทางประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย , คิดก่อนทำแล้วนำมาจัดคุณภาพ เผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์และการแสดง เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ผลงานที่สร้างชื่อเสียง รางวัลครูผู้สอนศิลปะดีเด่น จากคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ปี 2540 รางวัล คนดีเมืองกำแพง 2543 ฯลฯ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูต้นแบบตามแนว ปฏิรูปการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอน ว่ามีความสำคัญมาก เตรียมทุกครั้ง
เพราะได้ทราบพัฒนาการผู้เรียน มีการศึกษาค้นคว้า ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์
เอกสาร และประยุกต์เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น ดูแผนการสอนที่จัดทำและพัฒนามาเรื่อย ๆ ศึกษา
เอกสารของนักวิชาการที่มีชื่อเสียงทางศิลปะศึกษา การวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบบาง
ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน จัดทำแผนการสอน ศึกษาเนื้อหา แบ่ง
เนื้อหา มีการจัดทำเอกสาร ใบบางใบความรู้ การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการ
จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเลือก รูปแบบ CIPPA MODEL

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่าธรรมชาติวิชาศิลปะนั้น เด็กปฏิบัติจริง และมีกระบวนการ
คิดสร้างสรรค์ นำมาปฏิบัติ และมีการนำเสนอผลงาน วิเคราะห์ผลงาน วิจัยผลงาน เน้นให้เด็ก
ภูมิใจว่ามีชิ้นเดียวในโลก เป็นภูมิปัญญาของเด็กเอง เป็นการเสริมแรงเด็กไปด้วย แล้วเชื่อมโยง
แสดงผลงานในห้อง ป้ายนิเทศ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม
รูปแบบของครูต้นแบบคน คือ คิดก่อนทำ และเน้นกระบวนการกลุ่ม และทักษะกระบวนการ 9 ชั้น
และต้องปรับไปตามกิจกรรมและสถานการณ์ ครูต้นแบบได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ทางด้านเทคนิค วิธี
สอนศิลปะศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา คือ CIPPA MODEL
แล้วปรับเปลี่ยน ART เข้าไป CIPPA ART MODEL และเน้นกระบวนการกลุ่ม Q.C. เลือกกลุ่มตาม
ความสนใจ ดังนี้

- C = Construction ส่งเสริมผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- I = Interaction ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างกลุ่มปฏิสัมพันธ์
- P = Practice ส่งเสริมผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
- P = Participation ส่งเสริมผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนและแสดงความคิดเห็น
- A = Application การนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- A = Authentic Assessment การประเมินจากสภาพจริง
- R = Research กิจกรรมทางวิชาการที่พัฒนาเป็นรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน
- T = Thailand ความเป็นชาติไทย ที่เปี่ยมด้วยภูมิปัญญา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบมีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีการสอดแทรกทุกขั้นตอน โดยโยงในการนำเข้าสู่บทเรียน หรือช่วงนำเสนอผลงาน ช่วงสรุปผลงาน มีการสอดแทรกเข้าไป โดยครูสรุปว่าตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ เช่น ศึกษาเรื่องวัดคูยาง ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องการอนุรักษ์โบราณสถานด้วย เป็นต้น โดยเอา MAPPING มารวมความคิดของเด็ก เน้นบูรณาการในกลุ่ม สร้างเสริมลักษณะนิสัย

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยเน้นเศรษฐกิจ เช่น ปฏิทิน หรือนำผลงานรุ่นพี่ สื่อการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับบทเรียน ราคาประหยัด และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต นอกจากนี้ ยังได้ใช้บริการหรือได้รับความอนุเคราะห์ทางด้านสื่อการเรียนรู้ทางศิลปศึกษาจากแหล่งวิทยาการในห้องถิ่น สื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนศิลปศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย คือ ศึกษาค้นคว้า อบรมสัมมนา ทำกิจกรรมร่วมกับชมรมครูศิลปะกำแพงเพชร เช่น การร่วมผลิตสื่อ การเขียนภาพนอกสถานที่ การแสดงผลงาน ดังนั้นเราสามารถนำประสบการณ์ มาใช้ในการผลิตสื่อได้ อบรมครูศิลปะระดับภาคเหนือ

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญมาก โดยดูความก้าวหน้าและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กแต่ละคนในด้านศิลปะ ว่ามีพัฒนาการอย่างไร และมีแบบประเมินความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผลงานศิลปะและการประเมินกระบวนการทำงานศิลปะโดยเฉลี่ยค่าน้ำหนักเท่ากัน คือ มีกระบวนการ มีผลงานและคุณลักษณะ โดยให้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ โดยมีการสร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับเด็กทุกลักษณะการประเมิน ขั้นตอนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนมากจะสังเกตกระบวนการทำงานและผลงาน นอกจากนี้ยังมีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง โดยมีแบบประเมินให้เด็กประเมินตนเอง โดยสร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับเด็ก เพื่อนประเมินเพื่อนมีแบบประเมินให้ โดยเพื่อนจะมีการให้คะแนนพร้อมอธิบายเหตุผล ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในบางโอกาส

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษามีการจัดห้องศิลปะให้เหมาะสม โดยมีนักเรียนคอยดูแลเป็นกลุ่มช่วยกันจัดตกแต่ง โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ ซึ่งนักเรียนช่วยกันทำเป็นกลุ่ม นอกจากนั้นยังได้แนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยการให้ผู้เรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในรอบ ๆ โรงเรียน เช่น หอไตรเก่า ให้สังเกตภูมิปัญญาท้องถิ่น ดูโทรทัศน์ การ์ตูนและสื่ออื่น ๆ ที่หลากหลาย ศึกษาจากสื่อที่เป็นครูปู๊ดได้และครูปู๊ดไม่ได้ เช่น ป้ายประกาศข้างทาง ของขงนม เป็นต้น นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน ในโรงเรียนแล้ว ครูต้นแบบมีการจัดแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน มีการนำนักเรียนและคณะชุมนุมศิลปะไปชมโบราณสถานของจังหวัด นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นศูนย์ศิลปะของกลุ่มและเป็นโรงเรียนผู้นำด้านศิลปะ โรงเรียนต่าง ๆ สามารถเข้ามาศึกษา โดยการมีการจัดตั้งและแสดงผลงานของครู นักเรียน และเชิญครูเครือข่ายเข้ามาร่วมงาน นอกจากนั้นยังได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องถิ่นและเอกลักษณ์ในห้องถิ่นของตน นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เขาอยากรู้ โดยให้เด็กเขียนความต้องการของเขา และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยปรับในแผนการ

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่นๆ นั้น มีการบูรณาการแบบสหวิทยาการ เกือบทุกรายวิชา โดยให้เด็กหมุนเรียนเป็นฐานมากกว่าการ บูรณาการในรายวิชา ในเรื่องการศึกษาที่เ้าใจกับความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น มีการชี้แจงช่วงการจัดนิทรรศการ ได้คุย ได้แลกเปลี่ยน ขณะมีการประชุมผู้ปกครอง ครูต้นแบบมีการติดต่อประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐบาล เอกชน ในการเสริมความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่น มีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในงานมรดกโลก ในอุทยานประวัติศาสตร์ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ เช่น การจัดนิทรรศการ การส่งผลงานเข้าประกวดและการเผยแพร่ผลงานศิลปะในรูปแบบอื่น ๆ ต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ได้รับเผยแพร่จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น มีนักเรียนที่ได้รับรางวัลระดับชาติมากมาย มีสื่อมวลชนท้องถิ่นมาช่วยประชาสัมพันธ์ เช่น เคเบิลทีวี มีการจัดนิทรรศการทุกปีการศึกษา

ครูต้นแบบท่านที่ 9

1. ข้อมูลทั่วไป

นางมยุรี เชื้อหอม อายุ 44 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาการประถมศึกษา และปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษา 23 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านยางขาม อำเภอจุน จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ผลงานทางวิชาการ เอกสารการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผลงานที่สร้างชื่อเสียง รางวัลบุคคลดีเด่นประเภทราชการครูที่มีมาตรฐานการเรียนการสอนดีเด่น สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ,ครูผู้สอนศิลปะดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2540 จากกระทรวงศึกษาธิการ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิบัติการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบ ให้ความเห็นในเรื่องการเตรียมการว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า ศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ มีการเข้ารับการอบรมสัมมนา สอบถามผู้รู้ ในเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ และต้องค้นคว้าหนักมาก เนื่องจากไม่ได้จบทางด้านศิลปะศึกษา การวางแผน และจัดทำแผนการสอน ใบบาง ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน มีการจัดทำกำหนดการสอน ศึกษาเนื้อหา แบ่งเนื้อหา มีการจัดทำเอกสาร ใบบาง ใบความรู้ เตรียมสื่อ การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องเตรียมตอบคำถาม ทุกคำถามของผู้เรียนให้ได้ มีการเลือกกิจกรรมไว้ก่อน ไม่เน้นประกวดผลงาน แต่เน้นการนำ ผลงานเด็กทุกคน ทั้งที่สวยและไม่สวย เก่งและไม่เก่งมาจัดป้ายนิเทศ และสับเปลี่ยนผลงานของ นักเรียนตลอดเวลา ไม่มีการบอกเด็กในเรื่องการปฏิบัติงาน แต่จะให้เด็กพัฒนาความคิดและ แก้ปัญหาเอง การเตรียมความพร้อมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครูต้นแบบคือ ใกล้ชิดและ ต้องให้ความเป็นกันเองกับเด็ก เด็กจะกล้าเข้ามาปรึกษาตลอดเวลา

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบ ได้ให้ความหมายกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมหรือการทำอะไรก็ได้ที่ผลประโยชน์อยู่ที่เด็ก เด็กต้องวางแผนได้ ทำงานกลุ่มได้ รู้จักรับผิดชอบ ตัวครูผู้สอนถือว่าเด็กเป็นครูและสามารถเรียนรู้ไป พร้อม ๆ กับเด็ก ต้องลดตัวเองให้เท่ากับเด็ก รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบ ของครูต้นแบบ คือรูปแบบการนำเสนอแบบเน้นประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริง ใช้สื่อที่หลากหลาย โดย ขั้นตอนแรกแบ่งกลุ่มเตรียมอุปกรณ์ และให้เด็กแบ่งงานกันเอง ศึกษาปัญหาตนเอง มีความคิด อิสระ ไม่บังคับ ต้องมีภาพมากมายเป็นสื่อและใช้เป็นจุดสนใจ และให้เด็กสัมผัสกับสื่อ เน้นเด็กให้ ร่วมมือกันช่วยอภิปรายโดยไม่ให้เด็กรู้ว่าเป็นกิจกรรม ให้อภิปรายแบบธรรมชาติของเด็ก โดยครู คอยสังเกตเด็กทั่ว ๆ ไม่เน้นเด็กเก่ง ไม่สอนทฤษฎีมากเกินไป ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัดและความ สนใจ ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มเด็ก เป็นกลุ่ม A กลุ่ม B และกลุ่ม C โดยไม่บอกเด็กว่าใครอยู่กลุ่ม

เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วค่อยจัดกิจกรรม รวมทั้งการประเมินผลตามกลุ่ม ให้เด็กมีการวางแผนด้วยตนเองในกลุ่ม พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเองตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบ มีการบูรณาการและสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการดูแลและบอกกล่าว รวมทั้งให้รุ่นพี่สอนรุ่นน้องเป็นทีม โดยให้ใช้การสอนตามแนวทางของครู นอกจากนั้นใช้สถานการณ์เป็นตัวตั้งปัญหา ต้องให้เด็กรู้จักตนเอง แล้วให้เด็กวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ถูกต้องเอง แนวคิดและวิธีการเฉพาะตัวในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการทำงานศิลปะให้นักเรียน ใช้วิธีการรุ่นพี่สอนรุ่นน้อง สอนเน้นประสบการณ์จริง

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยการใช้สื่อประสบการณ์จริง ใช้ผลงานจริง หาผลงานที่หลากหลายตามความคิดเด็ก เน้นให้เด็กผลิตเอง ง่าย ราคาถูกและเป็นผลงานเด็กจริง ๆ และต้องเป็นวัสดุในท้องถิ่น สื่อการเรียนรู้ หรือกิจกรรมครูต้นแบบเลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา คือ สื่อที่เป็นผลงานรุ่นพี่ การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนศิลปะศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้วิธีการอ่านหนังสือ งานประดิษฐ์ เข้าอบรมสัมมนา ชมนิทรรศการ มีประสบการณ์จากการพาลูกชายเข้าประกวดผลงานศิลปะ ได้ประสบการณ์จากการไปพบเห็นผลงานและการจัดกิจกรรมจากที่อื่น แล้วนำมาพัฒนาเป็นของตนเอง มีเทคนิคและวิธีการเป็นเอกลักษณ์ในการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อ เอาสื่อภาพที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์มาให้เด็กดู สังเกต ช่วยวิจารณ์ และช่วยกันแก้ปัญหา

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่าการทำงานทุกอย่างต้องมีเป้าหมาย การวัดและประเมินผลเป็นจุดสุดยอดของการเรียนการสอน ได้รู้ว่าเด็กมีพัฒนาการหรือไม่อย่างไร ไม่เน้นการประกวดผลงาน และไม่เน้นคนเก่งมากเกินไปแต่จะให้ทุกคนได้โชว์ผลงาน เก็บผลงานเด็กไว้ทุกครั้ง มีการเปรียบเทียบผลงานขึ้นเก่าและขึ้นใหม่ ความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผลงานศิลปะและการประเมินกระบวนการทำงานศิลปะนั้น โดยส่วนตัวทักษะกระบวนการคือหัวใจของการเรียนการสอนศิลปะ ขั้นตอนการ

วัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้แบบประเมินและสังเกตดูพัฒนาการจากแบบประเมิน ตัวครูต้องอยู่กับเด็กและสังเกตเด็กตลอดจะสามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้ และมีการสอบปลายภาคและทดสอบความรู้ทั่วไป นอกจากนี้ยังจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง โดยใช้วิธีการเขียนความรู้ในผลงานตัวเอง โดยการเปรียบเทียบผลงานเก่าและใหม่ แล้วให้เด็กประเมินผลงานเอง เพื่อนประเมินเพื่อนจะมีกรอบให้ประเมิน โดยมีกฎและกติกาและต้องยอมรับซึ่งกันและกัน ต้องยอมรับคำประเมิน ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียนประเมิน มีการส่งแบบประเมินให้ผู้ปกครองประเมินเด็กเดือนละครั้ง ให้ประเมินทั้งครูผู้สอนและเด็กของตน สุดท้ายครูเป็นผู้ประเมินสรุปผลงานทั้งหมด

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา โดยมีการจัดตลอดเวลาทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และจัดห้องเอื้อต่อการเรียนรู้ศิลปะอย่างมาก โดยเฉพาะนำผลงานของผู้เรียนทุกคนมาติดตั้งแสดง โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน เพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ มีชุมนุมศิลปะ มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครมา ดูแลห้องศิลปะ นอกเหนือจากแหล่งเรียนในห้องเรียนและในโรงเรียนแล้ว โรงเรียนได้รับการจัดตั้งจากจังหวัดให้เป็นศูนย์วิทยากรด้านศิลปะ โดยกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตส่วนใหญ่มีเด็กและครูจากโรงเรียนอื่นมาศึกษาดูงาน และจัดให้ครูมยุรีปิ่นครูวิทยากรพิเศษ นอกจากนี้ยังได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องถิ่นและเอกลักษณ์ในห้องถิ่นของตน โดยจัดให้เด็กได้เสนอความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา และเสนอความคิดเห็นโดยอิสระ

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูมยุรี มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ อย่างมาก เพราะทำหน้าที่เป็นครูนิเทศการสอนในโรงเรียนและนิเทศครูเครือข่ายด้วย ซึ่งครูเครือข่ายทุกคนไม่ได้จบการศึกษาด้านศิลปะ ในเรื่องการจัดทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ในช่วงที่มีการประชุมผู้ปกครอง โดยผู้อำนวยการเชิญชี้แจงให้ผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษาจะเชิญมาในช่วงที่มีการจัดนิทรรศการ ในด้านการประชาสัมพันธ์

เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ เช่น การจัดนิทรรศการ การส่งผลงานเข้าประกวดและการเผยแพร่ผลงานศิลปะในรูปแบบอื่น ๆ ต่อผู้ปกครอง นักเรียนได้เป็นตัวแทนของจังหวัดพะเยาหลายครั้ง เช่น นำไปจัดนิทรรศการที่ศูนย์ประชุม ไบเทค ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และทุกจังหวัดในภาคเหนือ มีคนจำนวนมากมาชมผลงาน

ครูต้นแบบคนที่ 10

1. ข้อมูลทั่วไป

นายอุทัย มงคลสิน อายุ 59 ปี จบการศึกษา การศึกษาวิชาชุด พม. สาขาการบริหารการศึกษา ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษา 32 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านขกแห่ย์พัฒนาฯ อ.ภูกามยาว จ.พะเยา (เดิมทำการสอนโรงเรียนบ้านโป่ง กิ่ง อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย) สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาผลงานทางวิชาการ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนบูรณาการ ,แนวทางอบรมครู , พัฒนาครูเครือข่ายเป็นครูแกนนำ เผยแพร่โดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผลงานที่สร้างชื่อเสียง รางวัลครูเกียวยติยศ (Teacher Awards)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนการสอนศิลปศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ว่าสำคัญมาก การศึกษาค้นคว้า ศึกษาหลักสูตร แผนและวิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนและจัดทำแผนการสอน ใบบาง ใบความรู้ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และสื่อการสอน จัดทำแผนการสอน ศึกษาเนื้อหา แบ่งเนื้อหาที่มีการจัดทำ เอกสาร ใบบางใบความรู้ เตรียมสื่อ ส่วนใหญ่ต้องใช้ใบบางเป็นตัวอธิบาย แนะนำเพราะเด็กทุกคนเป็นเด็กชาวเขา มีภาษาถิ่น คือ อะฮา มูเซอ ซึ่งยากต่อการสื่อสาร การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ แล้วแต่สถานการณ์ ส่วนใหญ่ใช้กระบวนการกลุ่มและโครงงาน และต้องมีการบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ทุกครั้ง ปัญหาในการเตรียมการสอนศิลปศึกษา ปัญหาส่วนใหญ่ คือปัญหาในเรื่องภาษาที่ใช้สื่อสาร เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่พูดภาษาถิ่น เพราะโรงเรียนอยู่บนดอย ค่อนข้างไกลมาก การเดินทางยากลำบาก

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความหมายกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมที่มีลักษณะเด็กต้องปฏิบัติเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ จัดทำเป็นกระบวนการกลุ่ม แล้วนำเสนออภิปราย เด็กมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ไม่มีถูก ไม่มีผิด มีครูเป็นผู้เสนอแนะ ให้แนวคิดมากกว่าการให้ความรู้โดยตรง มีการทำโครงงานแล้วให้ผู้เรียนเขียนรายงานรูปเล่ม ตามความคิดตนเอง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามรูปแบบของครูต้นแบบ ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบแบบโครงงานและกระบวนการกลุ่ม ครูต้นแบบได้ใช้แนวคิดโครงงาน โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ใช้อัตถ์เป็นตัวปัญหา แล้วสร้างให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงอนาคตด้วย การสอนของที่นี่จะสอนใน 1 รายวิชา เต็มวัน ไม่มีชั่วโมง วันนี้ศิลปะ ก็ศิลปะทั้งวัน มีการนำเสนอผลงานเป็นกลุ่ม ให้ช่วยกันเสริม ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม เด็กชอบอะไรจะดึงสิ่งนั้นให้เข้ากับบทเรียน เช่น นำการ์ตูนมาใช้กับภาษาไทย นำภาพสวย ๆ มาบูรณาการกับคณิตศาสตร์ เป็นต้น ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา มีเล็กน้อย ในเรื่อง การสื่อสารกับผู้เรียนที่ใช้ภาษาถิ่น คือ อะซ่า มูเซอ โรงเรียนค่อนข้างกันดาร แก้ปัญหาโดยการฝึกภาษาถิ่น และใช้ใบงานเป็นตัวสื่อสาร และใช้การเชิญวิทยากรท้องถิ่นบ้าง สำหรับแนวคิดและวิธีการเฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการทำงานศิลปะให้นักเรียน ครูต้องเป็นกันเองกับเด็ก ไม่มุ่งให้เด็กเรียนสูง เพราะเด็กเป็นเด็กชาวเขา แต่พัฒนาความสามารถเขาให้ประกอบอาชีพได้ มีความสุขในชุมชน สามารถประกอบอาชีพได้เน้นให้มีความรู้ความสามารถ เน้นให้รักท้องถิ่น มีอาชีพ แต่จะส่งเสริมบางคนให้เรียนต่อในระดับสูงต่อไป

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต ดูจากปัญหาการเรียนการสอน แล้วผลิต โดยครูเป็นผู้แนะนำ มีการประชุมปรึกษา เช่น การทำสื่อแคนน้ำเต้า ผ้าปักชาวเขา โดยการนำเอาศิลปะมาบูรณาการ 3 อย่าง คือ ผ้าปักเป็นงานทัศนศิลป์ นำแต่งตัวไปใช้ในงานแสดงนาฏศิลป์ ประจำเผ่า เป็นวิชานาฏศิลป์ โดยใช้แคนน้ำเต้าที่ผลิตเองซึ่งเป็นวิชาทัศนศิลป์ มาเป่าเป็นเพลง วิชาดนตรี และจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยอิง

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ตั้งชื่อว่า “หลักสูตรชีวิต” นอกจากนั้นยังมีการนำเอาเทคโนโลยีร่วมสมัย มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาศิลปศึกษา เช่น สื่อ internet โดยบริษัทไทยคม ให้งบประมาณ มีการศึกษานอกโรงเรียน มาช่วยสอนคอมพิวเตอร์ โดยเอาการเรียนผ้าปักชาวเขา ใส่เข้าไปใน คอมพิวเตอร์ เป็นลวดลายต่าง ๆ ให้เด็กศึกษาเอง นอกจากนี้ยังได้ใช้บริการหรือได้รับความ อนุเคราะห์ทางด้านสื่อการเรียนรู้ทางศิลปศึกษาจากแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น คือ ได้รับการ สนับสนุนจากศูนย์พัฒนาการวิชาชีพดอยตุง จากการศึกษาจากโรงเรียน มูลนิธิไทยคม มูลนิธิ แม่ฟ้าหลวง มาให้คำแนะนำในเรื่องสื่อและการจัดการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญมาก เพราะได้ทราบพัฒนาการด้านความรู้ของผู้เรียน แนวคิดในการ ประเมินคือเน้นผู้เรียนประเมินตนเอง การประเมินผลงานศิลปะเน้นการประเมินกระบวนการ ต้อง ชัดเจน โดยมีเทคนิคการใช้กระบวนการกลุ่ม ขั้นตอนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบ พัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนมากสังเกตกระบวนการทำงาน สังเกตจากการเริ่มต้น ทำงาน ชั้นแรกต้องฝึกให้เด็กตั้งคำถาม โดยไม่เอาคำตอบ เป็นคำถามให้เด็กวิเคราะห์ คิดเพื่อให้ คำถามจุดประกายเป็นสื่อ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองโดยใช้วิธีการเขียนคะแนน ความต้องการของเด็กในใบประเมินผล เด็กดำเนินการเองทุกอย่าง เด็กจะสนุก เพื่อนประเมิน เพื่อนมีแบบประเมินให้ มีการให้คะแนนพร้อมอธิบายเหตุผล ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมิน ผู้เรียนประเมินยาก เพราะบางคนมีปัญหาในเรื่องการอ่านและพูดภาษากลางไม่ได้ แต่มีแบบ ประเมินให้ชื่นชมผลงาน โดยเด็กจะนำไปให้ ผู้ปกครองประเมินที่บ้าน

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ในวิชาศิลปศึกษา ซึ่งทุกที่เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งหมด โดยให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ นักเรียนทำทุกคนจัดทำเอง มี การจัดป้ายนิเทศเอง ตกแต่งเอง นอกจากนี้ยังได้แนะนำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ภายนอกห้องเรียน โดยให้ผู้เรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในหมู่บ้าน พระตำหนักดอยตุง และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและในโรงเรียนแล้ว ยังมีการจัดแหล่ง เรียนรู้นอกห้องเรียนโดยมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่หลากหลาย สามารถบูรณาการและ

ประยุกต์ใช้กับศิลปะได้ ในพระตำหนักมีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นศิลปะอยู่มากมาย นอกจากนั้นยังมีการจัดตั้งศูนย์วิทยาการทางศิลปะในโรงเรียนและชุมชนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน โดยมีการจัดตั้งชมรม คนรักศิลป์ คนรักผ้าปัก เป็นต้น ครูต้นแบบยังจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในห้องถิ่น และเอกลักษณ์ในห้องถิ่นของตนโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เขาอยากรู้ อยากปฏิบัติ

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบ ได้มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ โดยมีการบูรณาการตลอดเวลา เพราะหลักสูตรท้องถิ่นของเราที่สร้างขึ้นโดยอิงหลักสูตรกลาง เป็นหลักสูตรบูรณาการ ในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น มีการประชุมผู้ปกครอง ผู้ปกครองพอใจที่เด็กสามารถทำงานศิลปะในห้องถิ่นได้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษานั้น โรงเรียนมีการจัดงานด้านวิชาการ ผู้ปกครองหลายท่านสามารถที่ร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปะได้ ครูต้นแบบมีการติดต่อประสานงาน เชิญวิทยากรจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง เชิญวิทยากรของการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนั้นยังจัดทัศนศึกษาโดยการเดินเท้าไปพระตำหนักดอยตุงบ้าง ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ เช่น การจัดนิทรรศการ การส่งผลงานเข้าประกวดและการเผยแพร่ผลงานศิลปะในรูปแบบอื่น ๆ ต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม มีการจัดนิทรรศการทุกปี

ครูต้นแบบคนที่ 11

1. ข้อมูลทั่วไป

นายประยุทธ์ กำสมุทร อายุ 41 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ประสพการณ์การสอนศิลปศึกษา 9 ปี (ก่อนหน้านั้น ได้รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่โสต ฯ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตั้งแต่ ปี 2533)ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับประถมศึกษาโรงเรียนบ้านบ่อ อำเภอบุขลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ผลงานทางวิชาการ สาธิต การสอนในงานปฏิบัติการเรียนรู้ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ผลงานที่สร้างชื่อเสียง รางวัลเกียรติยศ ครูผู้ดวงใจเด็ก (Teacher Awards)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนว ปฏิรูปการเรียนรู้ ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบคนที่ 11 ให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการสอนว่ามีคามสำคัญที่สุด ใช้วิธีการเขียนจุดประสงค์การสอนอย่างเดียวโดยไม่มีแผนการสอน เนื่องจากบางครั้งไม่สามารถ เขียนแผนการสอนได้ จะใช้วิธีดึงเข้าเนื้อหาอื่น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องสอนตามแผน เนื้อหาเรา สามารถแทรกเรื่องต่าง ๆ ได้ ตลอดเวลา หลังจากนั้นจะเขียนบันทึกหลังสอน หลังจากการสอน เรียบร้อยแล้วในคาบนั้น และหาทางแก้ปัญหาจากการสอนในคาบที่ผ่านมา โดยมี การเตรียมการ ในขั้นตอนในด้าน ต่อไปนี้ การค้นคว้ามีการเตรียมตัวเองเกี่ยวกับการศึกษาศิลปะชาวบ้านก่อน ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมที่เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ ตามความถนัดและความสามารถ ของตนเอง แต่ต้องอยู่ในกรอบของจุดประสงค์ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญตามรูปแบบของครูต้นแบบ คือใช้รูปแบบหลักวิธีสอน GHRL ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัด การเรียนการสอนทุกรายวิชา และใช้หลักประชาธิปไตย ตามความถนัดของผู้เรียน ตามกลุ่มสนใจ

G = Group คือ การเรียนแบบกลุ่ม H = Happy คือ การเรียนรู้ที่มีความสุข
R = Resource คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแบบเรียนสำเร็จรูป L = Learning คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ครูต้นแบบเน้นแนวคิดบูรณาการ ส่วนใหญ่นำเอาศิลปะมาบูรณาการกับคณิตศาสตร์ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ให้ผู้เรียนจัดแบ่งกลุ่มก่อน เป็นการเตรียมพร้อมแล้วลงมือปฏิบัติเป็นให้มีความสุข และเน้นประชาธิปไตย ในกลุ่มสนใจ ประเมินผลตามสภาพจริงของแต่ละคนแต่ละกลุ่ม ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบมีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ หรือหลักศิลปะในธรรมชาติ มีการสอนธรรมชาติศึกษาทุกวันอาทิตย์ มีการประสานกับคณะสงฆ์อำเภอ และเชิญพระมาเป็นวิทยากรสำหรับแนวคิดและวิธีการเฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการทำงานศิลปะให้นักเรียน คือ สอนโดยมีแค่กำหนดการสอน ส่วนกิจกรรมจริง ๆ นั้นใช้วิธีแก้สถานการณ์โดยใช้การเรียนแบบ เรียนปนเล่น

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีเทคนิคหรือวิธีการในการผลิตหรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน โดยการศึกษาหลักสูตรและประยุกต์ใช้กับวัสดุในท้องถิ่น มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างงานศิลปะพื้นบ้าน เมื่อมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานและชมงานนิทรรศการเพื่อหาแนวความคิด แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเองเทคนิคและวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ในการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อ คือ นำสิ่งแวดลอมรอบตัวมาประยุกต์เป็นสื่อ แล้วพัฒนาสื่อไปเรื่อย ๆ ตามปัญหาที่เกิด และดึงเอาสื่อของครูเครือข่ายมาประยุกต์ใช้และปรับปรุงสื่อจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรวัดและประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญมากเพราะได้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน และมีแนวคิดการประเมินตามสภาพจริงและตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ขั้นตอนการวัดและประเมินผลเพื่อให้

ทราบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้วิธีการสังเกตจากระบวนการทำงานควบคู่กับการประเมินผลงานที่สำเร็จแล้วของผู้เรียน นอกจากนั้นยังมีการจัดให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองโดยการให้คะแนนในแบบประเมิน เพื่อนประเมินเพื่อน โดยให้ประเมินเป็นกลุ่ม ประเมินการปฏิบัติงาน ประเมินศิลปะนิสัย และแต่ละกลุ่ม ต้องมีเหตุผลประกอบการให้คะแนนด้วย ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียน เราจะมีการประชุมรวม ๆ ทุกรายวิชา โดยมีคณะกรรมการชั้นเรียนซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนในชั้น สุดท้ายครูเป็นผู้ประเมิน แล้วนำคะแนนมารวมกันหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนสุทธิ

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและภายนอกห้องเรียน มีการจัดเป็นกลุ่มตักแตงป้ายนิเทศ การดำเนินการจัดใช้วิธีการนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียน เพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ โดยการแบ่งกลุ่มแบ่งหน้าที่ร่วมกันตกแต่งกันห้องเรียน ให้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในหมู่บ้าน โดยให้เด็กไปศึกษาด้วยตนเอง แล้วกลับมารายงานหน้าชั้น นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและในโรงเรียนแล้ว ยังมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยการเชิญวิทยากรท้องถิ่น มาช่วยสอน และยังมีโครงการพานักเรียนไปทัศนศึกษาหอศิลป์วัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ขอนแก่นหรือพาไปชมนิทรรศการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในเรื่องของการจัดตั้งศูนย์วิทยุทางศิลปะในโรงเรียนและชุมชน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชนนั้นโรงเรียนมีห้องอนุรักษ์ไทย เป็นศิลปะ ชาวบ้าน เปิดให้นักเรียนศึกษาตลอด รวมทั้งเป็นห้องสมุดโรงเรียนด้วย นอกจากนั้นยังมีการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจและสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในท้องถิ่น และเอกลักษณ์ในท้องถิ่น

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ นั้น ส่วนมากร่วมมือกับครูภาษาไทย เป็นลักษณะของเกมเล่นคำ และมีการประสานกับครูเครือข่ายภายนอกในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษามีการประชุมผู้ปกครองเท่านั้น ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่

ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ ผลงานของนักเรียนจะนำมาจัดนิทรรศการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนและนำไปจัดนิทรรศการในงานวันประณมศึกษา

ครูต้นแบบคนที่ 12

1. ข้อมูลทั่วไป

นางศรีอรุณ เกาสายะพันธ์ อายุ 53 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาคุณธรรมศาสตร์ ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษา 30 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับมัธยมศึกษา ม. 1- ม. 3 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัด กรมสามัญศึกษา ผลงานทางวิชาการ เขียนหนังสือ งานดอกไม้ประดิษฐ์ ง 015 งานผลิตภัณฑ์วัสดุท้องถิ่น ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ครูต้นแบบปีการศึกษา 2542

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในประเด็น

ด้านการเตรียมการสอน

ครูต้นแบบให้ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการ ว่าสำคัญมากในกระบวนการของการจัดการเรียนการสอน ศึกษาหลักสูตร กำหนดแผน นำเรื่องที่จะสอนมากำหนดจุดประสงค์ นำคำอธิบายรายวิชามาแบ่งเป็นเรื่อง ๆ และจัดลำดับ ให้นักเรียนมีการเตรียมตัวที่จะเรียนล่วงหน้าทุกเรื่อง จัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนรายสัปดาห์ เตรียมสื่อและเอกสารเรื่องที่จะเรียนให้พร้อมไว้ในห้องเรียนอย่างมีระเบียบ นักเรียนสามารถให้ประกอบการเรียนได้อย่างดีและสัมพันธ์กับบทเรียน จัดลำดับก่อนหลัง สืบจรวจสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมที่เด็กจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในตัวเอง หมั่นศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียน ส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้ผู้เรียนศึกษางานที่สนใจ แล้วให้เขาคิดสร้างงานด้วยตัวเอง อาจเป็นลักษณะของกิจกรรมโครงการ เด็กศึกษาเอง และเขียนเป็นโครงการ โดยใช้สื่อซาร์ท ที่ติดตั้งไว้ในห้อง แต่ต้องปฏิบัติตาม

จุดประสงค์ของบทเรียน โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนตามทฤษฎี CIPPA MODEL มีบทเรียนสำเร็จรูปเป็นชุดการเรียน เด็กสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ด้านการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อ

ครูต้นแบบผลิตสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน และให้นักเรียนร่วมผลิตสื่อ โดยเฉพาะสื่อรูปภาพและป้ายนิเทศ มีการสำรวจปัญหาและความจำเป็นในการใช้สื่อ รวบรวมข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอนในปีที่ผ่านมาแล้วนำปัญหามาผลิตและสร้างสื่อ การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อและการใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษา ในการเรียนการสอนศิลปศึกษา มีการศึกษาจากเอกสารและตำราของวิทยาลัยอาชีวศึกษาบ้าง จากการไปทัศนศึกษาตามทีต่าง ๆ

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่ามีบทบาทสำคัญคือได้ทราบว่เด็กสามารถเรียนรู้อในการเรียนของเราหรือไม่ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างไร การประเมินผลงานศิลปะจะประเมินกระบวนการปฏิบัติเป็นสำคัญ ขั้นตอนการวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบพัฒนาการการเรียนรู้อของนักเรียน เป้าหมายการประเมินเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินใจเรียน และมีการทดสอบรายจุดประสงค์ทุกครั้งที่เรียนจบ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอนของตน และนักเรียนสามารถทราบผลการสอบและทราบข้อดี ข้อบกพร่องของตนด้วย มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน โดยให้ผู้เรียนเขียนบทสรุปในรายวิชาที่เรียน และให้เขียนความพอใจในการเรียนของตัวเอง พร้อมทั้งให้ประเมินตัวครูผู้สอนด้วย และบางครั้งให้นำเสนอหน้าชั้นในลักษณะกลุ่มด้วย โดยประเมินงานตนเอง และเพื่อน ๆ ร่วมอภิปรายงานของเพื่อน ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียน นั้นยังไม่มีการจัดให้ประเมิน

ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อ

ครูต้นแบบ มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้อในวิชาศิลปศึกษาโดยมีการจัดตลอดเวลา และจัดแสดงในงานต่าง ๆ นักเรียนจัดป้ายนิเทศกันเอง โดยจัดทั้งเดี่ยว และแบบกลุ่ม หรือจัดทำเป็นโครงการ นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้อในห้อง

เรียนและในโรงเรียนแล้ว ยังมีการจัดแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยมีโครงการพานักเรียนไปทัศนศึกษา ให้ผู้เรียนกลับมาสร้างงานของตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้ไปชมงานมา นอกจากนั้นได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในท้องถิ่นและเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตนโดยเขียนข้อเสนอมายังครูต้นแบบ

ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ครูต้นแบบมีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยใช้ช่วงนิทรรศการวิชาชีพของโรงเรียน มีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน เกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาในช่วงมีการประชุมผู้ปกครอง ผู้ปกครองสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนด้านศิลปะ ผลงานของนักเรียนจะนำมาจัดในชว่งนิทรรศการวิชาชีพแฟร์ งานแสดงนวัตกรรมและผลิตของครูและนักเรียน งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในด้านการจัดการด้วย

3. ตารางแจกแจงข้อมูลทั่วไปของครูต้นแบบ

ตารางที่ 3 สถานภาพ ภูมิหลังของครูต้นแบบ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	58.33
หญิง	5	41.67
2. อายุ		
56 - 60	2	16.67
51 - 55	2	16.67
46 - 50	3	25.00
40 - 45	5	41.66
3. การศึกษา		
ปริญญาตรี	10	83.34
ปริญญาโท	1	8.33
วุฒิมัธยมศึกษาอื่น	1	8.33
4. สาขาวิชา		
ศิลปศึกษา	7	58.34
บริหารการศึกษา	1	8.33
อื่น ๆ	4	33.33

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์การสอน		
31 ปีขึ้นไป	4	33.33
26 – 30	2	16.67
21 – 25	5	41.67
16 – 20	0	0.00
11 – 15	0	0.00
5 – 10	1	8.33
6. ระดับการสอน		
มัธยมศึกษา	5	41.67
ประถมศึกษา	7	58.33
7. สรุปความถี่ตามภาค		
ภาคเหนือ	2	16.67
ภาคกลาง	4	33.33
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	16.67
ภาคใต้	4	33.33

สรุปจากตาราง 3 ครูต้นแบบ จำนวนทั้งสิ้น 12 คน ชาย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 หญิง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 อายุเฉลี่ย 48.75 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา ศิลปศึกษา 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.34 ประสบการณ์การสอนศิลปศึกษาเฉลี่ย 26.46 ปี ระดับชั้นที่ทำการสอน ในระดับประถมศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ครูต้นแบบจากภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ต่อภาค และจากภาคกลางและภาคใต้ ภาคละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ต่อภาค

4. แจกแจงความถี่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตารางที่ 4 ค่าความถี่ของครูต้นแบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการเตรียมการสอน

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>ความสำคัญของการเตรียมการสอน ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา</u>		
1.	สำคัญมากเป็นหัวใจที่ครูต้องปฏิบัติ จำเป็นมาก อยู่ในขั้นที่ 1 ของการทำงานทุกอย่าง ต้องศึกษาหลักสูตร เตรียมเนื้อหา สร้างแผนการสอน สื่อและสาระศิลปศึกษา	12
2.	ศึกษาตัวผู้เรียน	1
<u>ขั้นตอนการเตรียมการในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา</u>		
1.	ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ	7
2.	ศึกษาหลักสูตร มีวิสัยทัศน์และต้องทันสมัย	7
3.	มีการประยุกต์เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น	4
4.	ศึกษา พ.ร.บ. ประยุกต์ วางแผน	1
<u>การวางแผนจัดทำแผนการสอนใบงาน ใบความรู้ เอกสารประกอบการเรียนการสอนศิลปศึกษา และสื่อการเรียนรู้</u>		
1.	วางแผนล่วงหน้า เตรียมแผนการสอน เตรียมสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และเอกสารประกอบการสอน	9
2.	ไม่มีแผนการสอน แต่มีกำหนดการสอน มีการเขียนบันทึกหลังสอนเพื่อดูปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป	2
3.	ใช้ MIND MAPPING	1
<u>การเลือกวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้</u>		
1.	บูรณาการตามความเหมาะสม	8
2.	เลือกวิธีสอน แบบฝึก ที่เน้นปฏิบัติ	6
3.	เลือกโครงการและกระบวนการกลุ่ม	4
4.	CIPPA MODEL และ CIPPA ART MODEL	4

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>การเตรียมการด้านการวัดและประเมินผล</u>		
1.	เตรียมล่วงหน้าพร้อมแบบประเมิน	12
2.	ไม่มีการสอบภาคทฤษฎี	1
<u>เตรียมแหล่งเรียนรู้และอ้างอิง</u>		
1.	แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	9
2.	ห้องสมุด	7
3.	พิพิธภัณฑ์โรงเรียน	2
<u>ปัญหาในการเตรียมการสอนศิลปะและการแก้ปัญหา</u>		
1.	ขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ที่ทันสมัย (ของงบประมาณ ทุน)	4
2.	ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการเตรียมการสอน	3
3.	ภาระงานเยอะ (จัดใบงาน สื่อให้เด็กศึกษาด้วยตนเอง)	3
4.	ไม่ได้จบทางด้านศิลปะ (ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เชิญวิทยากร)	2
5.	นักเรียนมากเกินไป (แก้ปัญหาที่สถานการณ์ แบ่งกลุ่ม)	1
6.	ภาษาถิ่นที่ใช้สื่อสารกับเด็ก (ฝึกภาษาถิ่น)	1
<u>การเตรียมความพร้อมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว</u>		
1.	เตรียมแบบฝึกเรียนด้วยตนเอง	4
2.	เตรียมความพร้อมให้ตนเองทุกอย่าง	4
3.	เตรียมผลงาน สื่อให้มาก	3
4.	ให้ความรักและความเป็นกันเองกับเด็ก	3

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ครูต้นแบบทั้ง 12 คน เห็นความสำคัญของการเตรียมการสอน ว่ามีความจำเป็นมากและต้องมีการศึกษาหลักสูตร เตรียมเนื้อหา สร้างแผนการสอน เตรียมสื่อการเรียนรู้และสาระศิลปศึกษา นอกจากนี้ ยังมีครูต้นแบบ 1 คนที่มีความเห็นว่าต้องมีการศึกษาตัวผู้เรียนด้วย

ในขั้นตอนของการเตรียมการนั้น ความคิดเห็นในเรื่อง การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ศึกษาศาสตร์ มีวิสัยทัศน์และทันสมัย จำนวน 7 คน รองลงมาคือ ต้องมีการเตรียมการประยุกต์เนื้อหาให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น 4 คน

ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมการด้านวางแผนการสอน ใบบาง ใบความรู้ เอกสาร ประกอบการเรียนการสอนศิลปศึกษาและสื่อการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่สูงสุดคือ 9 คน ให้เห็นว่า ควรมีการวางแผนล่วงหน้า ที่จะต้องเตรียมสิ่งเหล่านี้ ยังมีอีก 2 คน ที่ไม่มีการเตรียมแผนการสอน แต่มีกำหนดการสอนและมีการเขียนบันทึกหลังสอนเพื่อดูปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป

ส่วนการเตรียมการเลือกวิธีสอน เตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ นั้น ครูต้นแบบ 8 คน ให้ความเห็นในเรื่องการบูรณาการในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และมี อีก 6 คน มีการเตรียมในเรื่องการเลือกวิธีสอน แบบฝึกที่เน้นปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมีการเตรียมการในเรื่องเลือกรูปแบบการสอนแบบโครงงานและกระบวนการกลุ่ม และรูปแบบตามทฤษฎี CIPPA MODEL และ CIPPA ART MODEL อีก 4 คน

การเตรียมการในด้านการวัดและประเมินผล ทั้ง 12 คน กล่าวว่า ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า แต่มี 1 คนที่ไม่มีการสอบภาคทฤษฎี

ในด้านการเตรียมแหล่งเรียนรู้และอ้างอิง ครูต้นแบบ 9 คนให้ความเห็นตรงกันในเรื่องการเตรียมแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อีก 6 คน เตรียมห้องสมุด

ส่วนปัญหาในด้านการเตรียมการสอนศิลปศึกษาและการแก้ปัญหา มีปัญหาในเรื่องขาดงบประมาณ ขาดวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ทันสมัย และมีการแก้ปัญหาโดยการของบประมาณเพิ่มเติม 4 คน อีกปัญหาหนึ่งคือ มีภาระงานมากเกินไป จำนวน 3 คน อีก 3 คนกล่าวว่าไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องการเตรียมการสอน

การเตรียมความพร้อมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีการเตรียมแบบฝึกเรียนด้วยตนเอง มีการเตรียมความพร้อมให้ตนเอง มีจำนวนอย่างละ 4 คน เตรียมผลงานและสื่อการเรียนรู้ให้มากกว่ารวมทั้งให้ความรักและความเป็นกันเองกับเด็ก มีจำนวนอย่างละ 3 คน

สรุปในภาพรวม พบว่า ในด้านการเตรียมการสอนศิลปศึกษา ครูต้นแบบทุกคนเห็นความสำคัญของการเตรียมการสอนว่ามีความจำเป็นมาก ต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร มีการ

ทำแผนการสอน เตรียมเนื้อหา เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ใบงาน ใบความรู้ สื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูต้นแบบต้องเป็นครูที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันสมัยและต้องประยุกต์เนื้อหาให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นและต้องมีการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เลือกใช้รูปแบบกิจกรรมโครงงาน กระบวนการกลุ่ม CIPPA MODEL หรือ CIPPA ART MODEL และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมการด้านการวัดและประเมินผล นอกเหนือจากการเตรียมการด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการเตรียมการในด้านการเตรียมแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนให้หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบมากในการเตรียมการของครูต้นแบบคือปัญหาด้านการขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และสื่อการเรียนรู้ ในด้านการเตรียมการที่เป็นเอกลักษณ์ส่วนใหญ่ของครูต้นแบบ คือ ต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ตัวเองเตรียมแบบฝึกให้ผู้เรียนและเตรียมสื่อและผลงานให้มากเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ของครูต้นแบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือกิจกรรมที่มีลักษณะ</u>		
1.	ผู้เรียนมีการวางแผนรับผิดชอบและพัฒนาตนเองหรือรวมกันเป็นกลุ่ม รู้จักรับผิดชอบเอง	6
2.	เป็นธรรมชาติของวิชาศิลปะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ได้ปฏิบัติและทำกิจกรรมด้วยตนเอง	5
3.	เด็กมีอิสระ มีโอกาสเลือก แต่ต้องอยู่ในกรอบจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของหลักสูตร	3
4.	ประโยชน์อยู่ที่ตัวเด็ก	1
<u>รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของครูต้นแบบ</u>		
1.	เน้นประสบการณ์จริง	8
2.	หลากหลายกิจกรรม	8
3.	กระบวนการกลุ่ม	6
4.	โครงงาน ให้ศึกษางานที่สนใจ ถนัดและมีความสามารถ คิดสร้างงานด้วยตนเอง แต่ต้องตรงจุดประสงค์	4
5.	ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น	2
6.	หลัก GHRL	1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
7.	MIND MAPPING	1
	<u>แนวคิด ทฤษฎี ทางด้านเทคนิค วิธีสอนศิลปศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้</u>	
1.	แนวคิดโครงการ	4
2.	CIPPA MODEL (CIPPA ART MODEL)	4
3.	กระบวนการกลุ่ม	4
4.	นำหลายทฤษฎีมาประยุกต์และบูรณาการ	3
5.	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	2
6.	กระบวนการ 9 ขั้น	2
7.	รายวิชา 4 แกน ของศิลปะ	1
8.	เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น	1
9.	แนวคิด 5 ก กล้าคิด กล้าทดลอง กล้าตรวจสอบ กล้าแสดงออก กล้าลงทุน	1
10.	กระบวนการระบบกลุ่มคุณภาพ (Q.C.C. = Quality Control Circle)	1
	<u>ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจ</u>	
1.	ปฏิบัติโครงการตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ	5
2.	กระบวนการกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วม	5
3.	ใช้หลัก CIPPA MODEL , CIPPA ART MODEL	4
4.	แบ่งกลุ่มเก่ง กลาง อ่อน เน้นให้ปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัด ครูคอยชี้แนะ	3
5.	สำรวจสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ แล้วนำมาจัดกิจกรรม	3
6.	เพื่อนช่วยเพื่อน	2
7.	จัดรูปแบบ 9 ขั้น	1
	<u>การบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา</u>	
1.	บอกกล่าว พูดคุยและแก้ปัญหาตามพฤติกรรมผู้เรียนและตามสถานการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรม	10
2.	แทรกในแผนการสอน	8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
3.	เล่าเรื่อง ผูกคิดให้แก้ปัญหาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม	4
4.	ตั้งกฎ ระเบียบ โดยผู้เรียนเองให้ยอมรับมติ รับผิดชอบต่อตนเอง มีการระดมความคิด มีการวิพากษ์วิจารณ์กันเอง	4
5.	บูรณาการสอดแทรกในการเรียนการสอนและผลงาน	2
6.	มีป้ายบอกหรือมีสื่อชักจูง	2
7.	ใช้โครงการแก้ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม	1
8.	ใช้กระบวนการพัฒนา ด้วยแบบฝึก SEMJA	1
<u>ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา (การแก้ปัญหา)</u>		
1.	ไม่มีงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะอุปกรณ์เทคโนโลยี (ของบจากแหล่งอื่นใช้วัสดุอุปกรณ์อื่นทดแทน และเตรียมอุปกรณ์ให้ผู้เรียน)	5
2.	ไม่ได้จบศิลปศึกษา (พัฒนาตัวเอง ศึกษาค้นคว้า อบรมสัมมนา)	5
3.	เด็กมากเกินไป (แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม)	3
4.	พฤติกรรมของเด็กไม่ชอบวิชานี้ เด็กมีปัญหาที่บ้าน ไม่ส่งงาน (ดักเตือน พูดคุย แจ้งอาจารย์ที่ปรึกษา แจ้งผู้ปกครอง ผูกให้รับผิดชอบ)	3
5.	การสื่อสารกับผู้เรียนที่มีภาษาถิ่น (ฝึกภาษาถิ่น เขียววิทยากร)	1
<u>แนวคิดและวิธีการเฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการทำงานศิลปะให้นักเรียน</u>		
1.	เป็นกันเองกับเด็ก รักเด็ก ไม่เครียด เรียนอย่างสนุก	6
2.	เน้นประสบการณ์จริง	5
3.	ให้อิสระเด็ก	4
4.	ใช้กระบวนการกลุ่ม เน้นกิจกรรม	2
5.	ให้ความสำคัญกับเด็ก ดึงจุดเด่นของเด็กแต่ละคนให้เพื่อนรับรู้ พัฒนาวุฒิทางอารมณ์เด็ก	2
6.	ใช้ทฤษฎีความพร้อม คือ พร้อมจิตใจ พร้อมกาย พร้อมวัสดุ อุปกรณ์	1
7.	MIND MAPPING	1
8.	รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง	1
9.	เรียนปนเล่น	1
10.	ใช้บทเรียนสำเร็จรูป	1

จากตารางที่ 5 ครูต้นแบบได้ให้ความหมายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจำนวน 6 คน ว่า ผู้เรียนต้องมีการวางแผนรับผิดชอบและพัฒนาตนเองหรือรวมกลุ่มรับผิดชอบกันเอง อีก 5 คน ให้ความเห็นว่า เป็นธรรมชาติของวิชาศิลปะศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ได้ปฏิบัติและทำกิจกรรมด้วยตนเองและลดบทบาทของครู นอกจากนี้ เด็กต้องมีอิสระ มีโอกาสเลือก แต่ต้องอยู่ในกรอบจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของหลักสูตร ในจำนวน 3 คน

ในส่วนของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามรูปแบบของครูต้นแบบ นั้น จำนวน 8 คน คือ รูปแบบที่เน้นประสบการณ์จริง และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย รองลงมาคือ รูปแบบของกระบวนการกลุ่ม 6 คนและโครงงาน 5 คน

สำหรับแนวคิด ทฤษฎี ทางด้านเทคนิค วิธีสอนศิลปะศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ คือ แนวคิดโครงงาน , CIPPA MODEL (CIPPA ART MODEL) และแนวคิดทฤษฎีกระบวนการ กลุ่ม มีจำนวนอย่างละ 4 คน รองลงมาคือ นำหลายทฤษฎีมาประยุกต์และบูรณาการ จำนวน 3 คน

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจนั้น จำนวน 5 คน มี 2 รายการคือ ปฏิบัติตามขั้นตอนของโครงงาน ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ และ ปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการกลุ่ม ที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ใช้หลัก CIPPA MODEL (CIPPA ART MODEL) ในจำนวน 4 คน

ในเรื่องของการบูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศิลปะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา นั้น ครูต้นแบบ 10 คน ใช้วิธีการบอกกล่าวพูดคุยและแก้ปัญหาตามพฤติกรรมผู้เรียน และตามสถานการณ์ตลอดการจัดกิจกรรม รองลงมาเป็นการแทรกในแผนการสอน จำนวน 8 คน นอกจากนั้นยังมีการเล่าเรื่อง ผูกให้คิดแก้ปัญหาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และตั้งกฎ ระเบียบ มีการระดมความคิด มีการวิพากษ์วิจารณ์ โดยผู้เรียนเอง โดยยอมรับมติ รับผิดชอบต่อตนเอง ในจำนวนอย่างละ 4 คน

สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการแก้ปัญหานั้น ปัญหาที่มากที่สุด ในจำนวน 5 คน มี 2 ปัญหา คือ ไม่มีงบประมาณ ขาดวัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะอุปกรณ์เทคโนโลยี ซึ่งมีการแก้ปัญหาโดยของงบประมาณจากแหล่งอื่น ใช้วัสดุ อุปกรณ์อื่นทดแทนและมีการเตรียมอุปกรณ์ให้ผู้เรียน อีกปัญหาหนึ่งคือ ปัญหาด้านไม่ได้จบการศึกษาด้านศิลปะศึกษา แก้ปัญหาโดยการพัฒนาตนเอง ศึกษา ค้นคว้า เข้าอบรม สัมมนา ส่วนปัญหาของรองลงมาในจำนวน 3 คน มี 2 ปัญหาเช่นเดียวกัน คือ นักเรียนมากเกินไป แก้ปัญหาโดย แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม และปัญหา

พฤติกรรมของเด็กที่ไม่ชอบวิชานี้ เด็กมีปัญหาที่บ้านและเด็กไม่ส่งงาน แก้ปัญหาโดยการ ตักเตือน พูดคุย แจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ปกครอง รวมทั้งฝึกให้เด็กรับผิดชอบ

ส่วนแนวคิดและวิธีการเฉพาะตัว ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการ ทำงานศิลปะให้แก่นักเรียน คือ จำนวน 6 คน ให้ความสำคัญกันเองกับเด็ก รักเด็ก ไม่เครียด เรียน อย่างสนุก รongลงมา คือ แนวคิดที่เน้นประสบการณ์จริง จำนวน 5 คน และ ให้อิสระกับเด็ก 4 คน

สรุปในภาพรวม พบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้นแบบส่วนใหญ่ ได้ให้ ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ผู้เรียนต้องมีความ รับผิดชอบ และมีการพัฒนาตนเองและเป็นธรรมชาติของวิชาศิลปะศึกษาอยู่แล้วที่ต้องมีการปฏิบัติ และทำกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนรูปแบบการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นการจัดกิจกรรมแบบ ประสบการณ์จริง โดยใช้รูปแบบโครงงานและกระบวนการกลุ่ม โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีโครงงาน กระบวนการกลุ่มและ CIPPA MODEL ตามลำดับ โดยต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของทฤษฎีแต่ละ ทฤษฎี ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในการจัด การเรียนรู้ด้วยการ บอกกล่าว พูดคุยและแก้ปัญหาตามพฤติกรรมผู้เรียนตามสถานการณ์ ส่วน ปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ปัญหาด้านการขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และปัญหาด้านครุต้นแบบที่ไม่ได้จบการศึกษา ด้านศิลปะศึกษา ส่วนแนวคิดเฉพาะตัวใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ครุต้นแบบส่วนใหญ่เลือกใช้ คือ การให้ความสำคัญ เป็นกันเองกับผู้เรียน

ตารางที่ 6 ค่าความถี่ของครุต้นแบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาตามแนวปฏิรูป การเรียนรู้ ด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>เทคนิค วิธีการในการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียน</u>		
1.	นักเรียนร่วมผลิต	6
2.	เน้นสื่อเศษวัสดุ ราคาประหยัด สอดคล้องกับบทเรียน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4
3.	สื่อรูปภาพ	4
4.	สำรวจปัญหาและรวบรวมข้อมูลจากการสอนในปีที่ผ่านมา แล้วผลิตเป็นสื่อ	3
5.	ศึกษาหลักสูตรและประยุกต์ใช้กับวัสดุท้องถิ่น	2

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาศิลปศึกษา</u>		
1.	สื่อวีดิทัศน์ โดยมีกรอบให้ศึกษา	4
2.	มีเล็กน้อย โดยใช้ทางห้องโสตทัศนศึกษา	3
3.	ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต	3
4.	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีนี้บ้าง ไม่มีงบประมาณ	3
5.	ใช้สื่อคอมพิวเตอร์ CD – ROM	2
6.	ฉายสไลด์ สื่อเครื่องเสียง โทรทัศน์	2
7.	ใช้คอมพิวเตอร์ POWER POINT	1
<u>สื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่เลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา</u>		
1.	วัสดุ อุปกรณ์จริง ผลิตภัณฑ์ของจริงในท้องถิ่นที่ทำขึ้นเอง รวมถึงรูปภาพ	4
2.	สื่อผลงานรุ่นพี่	3
3.	เอกสาร ใบงาน ใบความรู้	2
4.	ประสบการณ์ตรง	2
5.	สื่อท้องถิ่น สื่อธรรมชาติรอบ ๆ โรงเรียน	2
6.	สื่อนิทาน เพลงพื้นบ้านที่นำมาประยุกต์กับศิลปะ	2
7.	สื่อชั่วคราว แผ่นพลิก	1
<u>ใช้บริการหรือได้รับความอนุเคราะห์ทางด้านสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะศึกษาจากแหล่งวิทยาการท้องถิ่น</u>		
1.	เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น	8
2.	มีการแนะนำให้ศึกษาสื่อท้องถิ่นด้วยตนเอง	7
3.	พาไปทัศนศึกษา ดูของจริง	4
4.	ยืมสื่อและเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบ้าง	3
5.	มีการใช้บริการบ้างเล็กน้อย	3
6.	พิพิธภัณฑ์โรงเรียน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	3
<u>ปัญหาในการใช้สื่อเพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา และการแก้ไข</u>		
1.	งบประมาณ (ขอทุนจากแหล่งอื่น)	7
2.	ไม่มีสื่อ (จัดหามาเอง หรือขอสื่อจากแหล่งอื่น ใช้รูปถ่ายมาติดบอร์ด)	5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
3.	ภาระงานเยอะ (ผลิตสื่อนอกเวลาร่วมกับเด็ก)	3
4.	ไม่มีห้องเรียนศิลปะและเก็บสื่อ (ขอห้องเฉพาะ)	2
5.	ไม่สัมผัสในสื่อเทคโนโลยี (พยายามศึกษา ขอความร่วมมือกับห้องไอที ๙)	2
	<u>การพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนศิลปศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย</u>	
1.	ศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ และผู้รู้ ด้วยตนเอง	10
2.	ศึกษาดูงาน ชมนิทรรศการ อบรม สัมมนา	10
3.	พัฒนาตนเอง	10
4.	แลกเปลี่ยนความรู้จากบุคคลอื่น	10
5.	สังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	5
	<u>เทคนิค วิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ในการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้</u>	
1.	ผลิตสื่อเอกสาร นิทานหรือตำราสำเร็จรูป ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	3
2.	นักเรียนร่วมผลิต ร่วมใช้ ร่วมพัฒนา	3
3.	ผลิตสื่อด้วยวัสดุที่หลากหลาย ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น	3
4.	ใช้สื่อที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3
5.	ใช้ตัวเองเป็นสื่อ โดยให้ความเป็นกันเองกับเด็ก	2
6.	CD – ROM ที่เป็นงานของตัวเอง	2
7.	สื่อที่ประหยัด ทันสมัย	2

จากตารางที่ 6 ในด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ในส่วนของเทคนิค วิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และผู้เรียนคือ ในจำนวน 6 คน ต้องเป็นสื่อที่มีนักเรียนร่วมผลิต รองลงมาคือ เน้นสื่อที่เป็นเศษวัสดุ ราคาประหยัด สอดคล้องกับบทเรียนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสื่อรูปภาพ จำนวนอย่างละ 4 คน

สื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่ครูต้นแบบเลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา คือ สื่อวัสดุ อุปกรณ์จริง ผลิตภัณฑ์ของจริงในท้องถิ่นที่ทำขึ้นเอง รวมถึงรูปภาพ จำนวน 4 คน รองลงมา คือ สื่อผลงานรุ่นพี่ 3 คน

ในเรื่องการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษานั้น มีการใช้สื่อวีดิทัศน์ โดยมีรอบการศึกษา จำนวน 4 คน รองลงมา คือใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต 3 คน และในจำนวน 3 คน ยังมีการใช้สื่อเทคโนโลยีน้อย เนื่องจากไม่มีงบประมาณ

สื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่ครูต้นแบบเลือกใช้เป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา คือ สื่อวัสดุ อุปกรณ์จริง ผลิตภัณฑ์ของจริงในท้องถิ่นที่ทำขึ้นเอง รวมถึงรูปภาพ จำนวน 4 คน รองลงมา คือ สื่อผลงานรุ่นพี่ 3 คน

ในส่วนของการใช้บริการ หรือได้รับความอนุเคราะห์ทางด้านสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะศึกษา จากแหล่งวิทยากรท้องถิ่น คือ การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้ จำนวน 8 คน มีการแนะนำให้ไปศึกษาสื่อการเรียนรู้ในท้องถิ่นด้วยตนเอง ในความถี่ 7 คน

ปัญหาในการใช้สื่อเพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา และการแก้ไข คือ มีปัญหามากที่สุดในด้าน งบประมาณ จำนวน 7 คน การแก้ไข คือ ขอบทุนจากแหล่งอื่น รองลงมา คือ ไม่มีสื่อ จำนวน 5 คน แก้ปัญหาโดยการจัดหาสื่อมาเอง หรือขอสื่อจากแหล่งอื่น และการใช้รูปถ่ายมาติดป้ายนิเทศ

ส่วนการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูต้นแบบ จำนวน 10 คน ใช้วิธีพัฒนาตนเอง ศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ และผู้รู้ ด้วยตนเอง มีการศึกษาดูงาน เข้าร่วมนิทรรศการ เข้าอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนความรู้จากบุคคลอื่น รองลงมา คือ สังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 คน

เทคนิคและวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ในการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ จำนวน 3 คน มี 4 รายการ คือ ผลิตสื่อเอกสาร นิทานหรือตำราสำเร็จรูปที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนร่วมผลิต ร่วมใช้ ร่วมพัฒนา , ผลิตสื่อด้วยวัสดุที่หลากหลาย ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้สื่อที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปในภาพรวมด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูต้นแบบส่วนใหญ่ มีเทคนิคในการเลือกผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ และเน้นประหยัด สอดคล้องกับบทเรียนและใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น ส่วนสื่อทางด้านเทคโนโลยี นั้น มีการใช้สื่อด้าน วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ แต่ครูต้นแบบบางท่านที่ยังมีการใช้สื่อเทคโนโลยี น้อย เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ สื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูต้นแบบเลือกใช้เป็นพิเศษ คือสื่อที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ ที่เป็นของจริง ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่

ทำขึ้นเอง และสื่อผลงานของรุ่นพี่ ส่วนการใช้บริการหรือได้รับความอนุเคราะห์ทางด้านสื่อการเรียนรู้อาจได้จากแหล่งวิทยากรท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่ ครูต้นแบบจะใช้วิธีการเชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้และแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นด้วยตนเอง สำหรับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้นั้น ที่พบมากที่สุด คือ การขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ในส่วนของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้นั้น ส่วนใหญ่ใช้วิธีการศึกษา ค้นคว้า อบรม สัมมนาและแลกเปลี่ยนความรู้จากบุคคลอื่น เทคนิคและวิธีการที่เป็ฯเอกลักษณ์ในการเลือกผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้นั้น ส่วนใหญ่ใช้วิธีการ ผลิตสื่อ เอกสาร นิทาน และบทเรียนสำเร็จรูป .โดยมีนักเรียนช่วยผลิต ร่วมใช้และพัฒนาด้วยวัสดุที่หลากหลายในท้องถิ่น และสื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 7 ค่าความถี่ของครูต้นแบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>ความคิดเห็นในเรื่องบทบาทสำคัญของการวัดและประเมินผล ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา</u>		
1.	สำคัญมากเพราะได้รู้ความก้าวหน้า ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการของเด็ก	12
2.	ทราบพัฒนาการของครูด้านการสอน	2
3.	รู้ข้อดี ข้อบกพร่องของเด็กและครู	1
4.	เป็นการวิจัยในชั้นเรียน	1
<u>แนวคิดในการวัดและประเมินผล</u>		
1.	ประเมินตามสภาพจริง ตามความรู้ ความสามารถผู้เรียน	12
2.	ประเมินพัฒนาการ	7
3.	การประเมินต้องประเมินครบทุกด้าน	5
4.	มีการวางแผนและจุดประสงค์	3
5.	ประเมินเป็นกลุ่มในกรณีแบ่งกลุ่ม	3
6.	ประเมินรายบุคคล ไม่ประเมินเปรียบเทียบกัน	3
7.	มีประเมินก่อนเรียน (Pre – test) เพื่อดูปัญหา แล้วแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรม หลังจากนั้นประเมินหลังเรียน (Post – test)	2
8.	ประเมิน 3 ประเด็น คือ ประเมินเพื่อพัฒนา ประเมินเพื่อแก้ปัญหา ประเมินเพื่ออนาคต	1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>ความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผลงานศิลปะและการประเมินกระบวนการทำงานศิลปะ</u>		
1.	มีความสัมพันธ์กัน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจงาน	12
2.	การประเมินทุกแบบและทุกกระบวนการมีแบบการประเมิน	12
3.	เน้นการประเมินกระบวนการมากกว่าผลงาน กระบวนการดี ผลงานก็ดีด้วย	5
4.	ใช้เทคนิคประเมินกระบวนการกลุ่ม	2
5.	มีการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ศิลปะนิสัยด้วย	1
<u>การประเมินผลเพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนในวิชาศิลปะศึกษาทุกด้าน</u>		
	ประเมินทักษะ 3 ด้าน ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย	12
<u>การประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์</u>		
1.	ตรวจผลงาน ประเมินตามสภาพจริง	12
2.	ตรวจแฟ้มสะสมงาน	1
3.	สังเกตการนำไปใช้	1
4.	เขียนคำชม	1
<u>การประเมินด้านสุนทรียภาพ</u>		
1.	สังเกตผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีแบบสังเกต	12
2.	ตรวจผลงาน	4
3.	สอบถาม สัมภาษณ์	2
4.	เยี่ยมชมขณะปฏิบัติงาน	1
<u>การประเมินองค์ประกอบศิลป์</u>		
1.	ตรวจผลงานมีแบบประเมิน	12
2.	ตรวจข้อมูลบรรยายภาพ	1
3.	สังเกตการนำไปใช้	1
<u>การประเมินด้านทักษะการทำงานและการแก้ปัญหา</u>		
1.	สังเกตขณะปฏิบัติงาน กระบวนการทำงาน มีแบบสังเกต	12
2.	สัมภาษณ์	6
3.	สังเกตกระบวนการทำงานทั้งเดี่ยวและกลุ่ม	6
4.	ตรวจแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับจากการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน	4

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
5.	หัวหน้ากลุ่มประเมินการแก้ปัญหา	2
	<u>การประเมินด้านทักษะการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ</u>	
1.	สังเกตการปฏิบัติงาน มีแบบสังเกต	12
2.	หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้สังเกต	2
	<u>การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและศิลปะนิสัย</u>	
1.	ตรวจผลงาน	12
2.	สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน	12
3.	สังเกตจากกระบวนการทำงาน	12
	<u>ขั้นตอนการวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน</u>	
1.	ประเมินตามสภาพจริง มีแบบประเมินหลาย ๆ แบบ	6
2.	สังเกตกระบวนการทำงานและอยู่กับผู้เรียนตลอดเวลา ดูพัฒนาการจากแบบประเมิน	6
3.	มีการประเมินก่อนเรียน (Pre – test) ระหว่างเรียนและหลังเรียน (Post – test)	4
4.	มีการสอบปลายภาคและทดสอบความรู้ทั่วไป	4
5.	ประเมิน 3 ขั้นตอน คือ ประเมินโดยสังเกต ตรวจผลงานและสัมภาษณ์	2
	<u>จัดให้ผู้เรียนประเมินตนเอง</u>	
1.	สุดท้ายครูสรุปการประเมิน	12
2.	ประเมินตามสภาพจริง เขียนประเมินตนเอง	5
3.	เขียนคำวิจารณ์ผลงานตนเอง พร้อมเหตุผล	4
4.	บันทึกความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้และการปฏิบัติ	3
5.	สร้างเกณฑ์การประเมินร่วมกับผู้เรียน มีแบบประเมิน	3
	<u>เพื่อนประเมินเพื่อน</u>	
1.	สุดท้ายครูสรุปประเมิน	12
2.	เขียนคำวิจารณ์ผลงาน พร้อมเหตุผล ให้คะแนน	6
3.	ตั้งกลุ่มประเมินโดยการเขียนวิจารณ์ และให้คะแนน	3
4.	แลกเปลี่ยนผลงานมาวิจารณ์ โดยมีแบบประเมิน	3
4.	ให้ผู้เรียนสร้างเกณฑ์และแบบการประเมินเอง โดยนำประสบการณ์เดิมที่ได้เรียนรู้มาเป็นเกณฑ์	1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>ผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียน</u>		
1.	สุดท้ายครูสรุปการประเมิน	9
2.	มีแบบฟอร์มชื่นชมผลงานของผู้ปกครอง	5
3.	มีน้อย ประเมินค่อนข้างยาก	5
4.	ไม่มีการให้ผู้ปกครองประเมิน	2
5.	มีช่วงจัดนิทรรศการ	1
6.	ให้ผู้ปกครองช่วยแก้ปัญหาผลงานเด็ก โดยให้เขียนวิจารณ์ผลงานลูกหลาน	1
7.	ประเมินเฉพาะโครงการใหญ่ ๆ	1
<u>ปัญหาในการวัดและประเมินผลและการแก้ปัญหา</u>		
1.	เด็กไม่ส่งงาน ขาดความรับผิดชอบ (เรียกมาคุย ให้เพื่อนในกลุ่มช่วยแก้ แจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ปกครอง)	4
2.	ภาระงานมากเกินไป (ทำสื่อให้มากขึ้น ให้เด็กศึกษาด้วยตนเอง)	4
3.	ไม่ค่อยมีปัญหาเพราะประเมินตามสภาพจริง	3
4.	ไม่มีปัญหาเรื่องการประเมินเพราะเตรียมทุกอย่างให้พร้อม เน้นเรื่องพัฒนาการเด็ก	2
5.	การวัดผลปลายปีเป็นข้อสอบรวมจากกลุ่มโรงเรียน จึงได้ข้อสอบที่ไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่เรียน (ครูท่านใดสอน ผู้นั้นต้องจัดทำข้อสอบ)	1

จากตารางที่ 7 ด้านการวัดและประเมินผล ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญของการวัดและประเมินผล ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา ครูต้นแบบทั้ง 12 คน มีความเห็นว่า มีความสำคัญมาก เพราะได้รู้ความก้าวหน้า ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการของเด็ก รองลงมาคือ ได้รู้พัฒนาการของครูด้านการสอน จำนวน 2 คน

ในส่วนของแนวคิดในการวัดและประเมินผล นั้น จำนวน 12 คน ให้แนวคิดในลักษณะประเมินตามสภาพจริง ตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน นอกจากนั้น มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน 7 คน

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผลงานศิลปะและการประเมินกระบวนการทำงานศิลปะ นั้น ครูต้นแบบทั้ง 12 คน มีความเห็นตรงกัน ในความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ด้าน ต้องมีการ

ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบผลงาน ฯลฯ และการประเมินทุกรูปแบบและทุกกระบวนการต้องมีแบบประเมิน จำนวนอีก 5 คน กล่าวว่า เน้นการประเมินกระบวนการมากกว่าผลงาน ถ้ากระบวนการดี ผลงานก็ดีด้วย

ในเรื่องการประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนในวิชาศิลปศึกษาทุกด้าน จำนวน 12 คน เน้นการประเมินทักษะ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย นอกจากนี้ การประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์ ประเมินจากการตรวจสอบผลงานและประเมินตามสภาพจริง จำนวน 12 คน การประเมินด้านสุนทรียภาพ ใช้สังเกตผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยมีแบบสังเกต จำนวน 12 คน การประเมินด้านองค์ประกอบศิลป์ ใช้การประเมินโดยตรวจสอบผลงาน โดยมีแบบประเมิน จำนวน 12 คน การประเมินด้านทักษะการทำงานและการแก้ปัญหา ใช้การประเมินโดยการสังเกตขณะปฏิบัติงาน กระบวนการทำงาน โดยมีแบบสังเกต จำนวน 12 คน รองลงมาคือ สัมภาษณ์ จำนวน 6 คน และสังเกตกระบวนการทำงานทั้งเดี่ยวและกลุ่ม จำนวน 6 คน การประเมินด้านทักษะการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ จำนวน 12 คน ใช้การประเมินโดยสังเกตการปฏิบัติงาน โดยมีแบบสังเกต และด้านสุดท้าย คือการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและศิลปะนิสัย ใช้การประเมินโดยตรวจสอบผลงาน สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานและสังเกตกระบวนการทำงาน จำนวน 12 คน

ขั้นตอนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน จำนวน 6 คน มี 2 ความคิดเห็น คือ ประเมินตามสภาพจริงมีแบบประเมินหลาย ๆ แบบ และสังเกตกระบวนการทำงานและอยู่กับผู้เรียนตลอดเวลา โดยดูพัฒนาการจากแบบประเมิน รองลงมา จำนวน 4 คน ใน 2 ความคิดเห็น คือ มีการประเมินก่อนเรียน (Pre – test) ระหว่างเรียน และหลังเรียน (Post – test) และการประเมินโดยมีการสอบปลายภาคและทดสอบความรู้ทั่วไป

ในด้านการจัดให้ผู้เรียนประเมินตนเองนั้น จำนวน 12 คน ครูจะเป็นผู้สรุปการประเมินในตอนท้ายทุกครั้ง รองลงมา คือ จำนวน 5 คน ให้ประเมินตามสภาพจริง โดยการเขียนประเมินตนเอง และจำนวน 4 คน ให้มีการเขียนคำวิจารณ์ผลงานตนเอง พร้อมเหตุผล

ส่วนเพื่อนประเมินเพื่อน นั้น จำนวน 12 คน ครูจะเป็นผู้สรุปการประเมินในตอนท้าย รองลงมา คือ ให้เพื่อนเขียนคำวิจารณ์ผลงาน พร้อมเหตุผลและให้คะแนน จำนวน 6 คน และในจำนวน 5 คน ให้ตั้งกลุ่มประเมิน โดยการเขียนวิจารณ์และให้คะแนน

สำหรับผู้ปกครองและชุมชนประเมินผู้เรียน นั้น เช่นเดียวกันคือ สุดท้าย ครูเป็นผู้สรุปประเมิน จำนวน 9 คน และในจำนวน 5 คน มีแบบประเมินให้ผู้ปกครองชื่นชมผลงานของนักเรียน แต่ในจำนวน 5 คน ให้ความเห็นในการให้ผู้ปกครองและชุมชนประเมินว่า มีน้อยเพราะประเมินค่อนข้างยาก

ปัญหาในการวัดและประเมินผลและการแก้ปัญหา นั้น ความถี่มากที่สุด คือ ปัญหาเด็กไม่ส่งงานและขาดความรับผิดชอบ แก้ปัญหาโดยการเรียกมาพูดคุย ให้เพื่อนในกลุ่มช่วยแก้ปัญหา แจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ปกครอง และอีกปัญหาหนึ่ง คือ ครูต้นแบบมีภาระงานมากเกินไป แก้ปัญหาโดย ทำสื่อให้มากขึ้น ให้เด็กศึกษาด้วยตนเอง ทั้ง 2 ปัญหา จำนวน 4 คน ในจำนวน 3 คน กล่าวว่า ไม่ค่อยมีปัญหา เนื่องจากประเมินตามสภาพจริง

สรุปในภาพรวม พบว่า ในด้านการวัดและประเมินผล ครูต้นแบบส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในเรื่องสำคัญของการวัดและประเมินผลว่า มีความสำคัญและจำเป็นมากเพราะได้รู้ความก้าวหน้า ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการของผู้เรียน และยังได้รู้พัฒนาการด้านการสอนของครูอีกด้วย ส่วนความคิดเห็นด้านแนวคิดในการวัดและประเมินผลนั้น ครูต้นแบบทุกท่านมีแนวคิดในลักษณะการประเมินตามสภาพจริง ตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ในด้านการประเมินผลงานศิลปะและประเมินกระบวนการทำงานศิลปะนั้น ทุกท่านให้ความเห็นตรงกันในด้านความสัมพันธ์ของการประเมินทั้ง 2 แบบ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจผลงาน ซึ่งทุกการประเมินต้องมีแบบประเมิน และมีครูต้องแบบบางส่วนที่เน้นการประเมินกระบวนการมากกว่าการประเมินผลงาน ส่วนการประเมินเพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาผู้เรียนในวิชาศิลปะศึกษานั้น ครูต้นแบบทุกท่านเน้นการประเมินทักษะ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย โดยมีการประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์และประเมินองค์ประกอบศิลป์ ด้วยการตรวจผลงาน ประเมินด้านสุนทรียภาพ ด้วยการสังเกต ประเมินทักษะการทำงานและการแก้ปัญหาด้วยการสังเกตกระบวนการขณะปฏิบัติงาน และประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและศิลปะนิสัย ด้วยการตรวจผลงาน สังเกตกระบวนการทำงานและสังเกตพฤติกรรม ซึ่งการประเมินทุกรูปแบบจะมีแบบฟอร์มการประเมิน ส่วนการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน นั้นส่วนใหญ่ประเมินตามสภาพจริง สังเกตกระบวนการทำงาน โดยมีแบบประเมิน และยังมีประเมินก่อนเรียน (Pre - test) และประเมินหลังเรียน (Post - test) ในส่วนของการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และเพื่อนประเมินเพื่อน นั้น ส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้ผู้เรียนเขียนวิจารณ์ประเมินตนเองและเพื่อน พร้อมแสดงเหตุผล ส่วนผู้ปกครองและชุมชน ประเมินผู้เรียน นั้น บางส่วนใช้วิธีการให้ผู้ปกครองเขียนวิจารณ์ชื่นชม ผลงานผู้เรียน และบางส่วน กล่าวว่า มีการปฏิบัติน้อยเนื่องจาก เป็นการประเมินค่อนข้างยาก สำหรับปัญหาในการวัดและประเมินผล คือ ปัญหาที่ผู้เรียนบางคนขาดความรับผิดชอบและไม่ส่งงาน ใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยการเรียกเด็กมาคุย ให้เหตุผล บางครั้งใช้แจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ปกครอง อีกปัญหาหนึ่งคือ ครูต้นแบบบางท่านมีภาระงานมากเกินไป แก้ปัญหาโดยการผลิตสื่อให้มากขึ้นและให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง

ตารางที่ 8 ค่าความถี่ของครูต้นแบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา</u>		
1.	มีป้ายนิเทศข่าวสารด้านศิลปะภายนอกห้องสับเปลี่ยนทุกสัปดาห์	12
2.	ทุกสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้	12
3.	มีห้องเฉพาะ จัดบอร์ด ป้ายนิเทศ มีตู้แสดงผลงานนักเรียน	11
4.	มีสวนหย่อม ธรรมชาติรอบ ๆ โรงเรียน	11
5.	มีผลงานรุ่นพี่หรือผลงานที่ได้รับรางวัล มาจัดนิทรรศการ	10
6.	นำผลงานทุกคนมาจัดแสดงและสับเปลี่ยนตลอด	10
7.	จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม	9
8.	มีมุมหนังสือความรู้เกี่ยวกับศิลปะในห้อง ให้ค้นคว้า	8
9.	จัดห้องศิลปะให้เป็นระเบียบ สะอาด เรียบร้อย	6
10.	ไม่มีห้องศิลปะ จัดในห้องเรียน แต่มีมุมศิลปะ	3
11.	มีบรรยากาศเสียงเพลงที่เด็กจัดหามาเอง	1
<u>นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ</u>		
1.	นักเรียนร่วมกันจัดเป็นกลุ่ม โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	12
2.	บางครั้งมีการจัดตกแต่งเดี่ยว ฝึกออกแบบโดยใช้องค์ประกอบศิลป์	2
3.	จัดประกวดการจัดป้ายนิเทศ	1
4.	มีชุมนุมศิลปะ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครคอยดูแล	1
5.	จัดทำเป็นโครงการตกแต่งห้องเรียน	1
<u>แนะนำให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน</u>		
1.	แนะนำให้ศึกษาในห้องสมุด บ้าน วัด แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ	12
<u>นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและในโรงเรียน ยังมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอก โดยการแนะนำให้ศึกษา</u>		
1.	แนะนำให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยมีกรอบการศึกษาให้ เสิญวิทยากรท้องถิ่น	8
2.	นำนักเรียนไปทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ	7
3.	มีแหล่งเรียนรู้ไม่มากนัก นอกจากวัด	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>วิธีดำเนินการ</u>		
1.	มีกรอบการศึกษาให้ กรณีให้ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเอง แล้วกลับมารายงานผล	10
2.	เขียนโครงการเสนอผู้บริหารและเจ้านักเรียนไปทัศนศึกษา	4
3.	ให้นักเรียนนำผลการศึกษาค้นคว้าจัดทำเป็นรูปเล่ม มีเรื่องและภาพประกอบ พร้อมบูรณาการกับวิชาภาษาไทย	1
<u>มีการจัดตั้งศูนย์วิทยากรทางศิลปะในโรงเรียนและชุมชนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน</u>		
1.	โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาวิชาทัศนศิลป์ของอำเภอและจังหวัดมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาและจัดแข่งทักษะทางศิลปะ	6
2.	มีห้องศิลปะเป็นศูนย์ที่สามารถศึกษา ค้นคว้าได้	3
3.	จัดตั้งชมรม ชุมนุมศิลปะและ คนรักศิลป์	2
4.	มีหอศิลป์และห้องเกียรติยศทางศิลปะสำหรับศึกษาได้	1
5.	ใช้ห้องสมุด ห้องอนุรักษ์ไทยและศิลปะชาวบ้านให้ศึกษา	1
<u>นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจและสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะในท้องถิ่นและเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตน</u>		
1.	ให้นักเรียนสำรวจความต้องการของตน โดยมีแบบสำรวจ	9
2.	มีกรอบให้เสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ	5
3.	ให้เด็กเสนอเป็นโครงการ แบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่	1

จากตารางที่ 8 ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในวิชาศิลปะศึกษา นั้น จำนวน 12 คน มีการจัดป้ายนิเทศ ข่าวสารด้านศิลปะภายนอกห้องเรียนและมีการสับเปลี่ยนตลอดเวลา และมีการใช้ทุกสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ รองลงมา จำนวน 11 คน มีห้องเฉพาะ มีการจัดป้ายนิเทศ มีผู้แสดงผลงานนักเรียน และมีสวนหย่อม ธรรมชาติรอบ ๆ โรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนั้น ในจำนวน 10 คน มีการนำผลงานรุ่นพี่หรือผลงานที่ได้รับรางวัล มาจัดนิทรรศการภายในห้อง และนำผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงและสับเปลี่ยนตลอดเวลา

ด้านการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเพื่อเสริมบรรยากาศทางศิลปะ นั้น ครูต้นแบบทั้ง 12 คน มีการจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตกแต่ง โดยการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ การแนะนำให้ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ครูต้นแบบทั้ง 12 คน มีการแนะนำผู้เรียนศึกษาในห้องสมุด ในบ้านตนเอง วัด และแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและในโรงเรียนแล้ว ยังมีการจัดแหล่งเรียนรู้ ภายนอก โดยการแนะนำให้ศึกษา คือ จำนวน 8 คน มีการแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยมีกรอบการศึกษาให้ นอกจากนั้นยังมีการเชิญวิทยากรท้องถิ่น มาให้ความรู้ด้วย และจำนวน 7 คน มีการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์ และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 คน มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นไม่มากนัก นอกจากวัด

สำหรับวิธีการดำเนินการแนะนำให้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกนั้น จำนวน 10 คน มีการทำกรอบการศึกษาให้นักเรียนไปศึกษาด้วยตนเอง แล้วกลับมารายงานผลรองลงมา คือ เขียนโครงการเสนอผู้บริหารและเจ้านักเรียนไปทัศนศึกษา จำนวน 4 คน

การจัดตั้งศูนย์วิทยุทางศิลปะในโรงเรียนและชุมชน เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน นั้น จำนวนมากที่สุด คือ 6 คน โรงเรียนจะเป็นศูนย์พัฒนาวิชาทัศนศิลป์ของอำเภอ จังหวัด ซึ่งมีการจัดฝึกอบรม สัมมนา และจัดแข่งขันทักษะทางศิลปะ รองลงมาคือ มีห้องศิลปะ เป็นศูนย์ที่สามารถศึกษา ค้นคว้าได้

ในเรื่องของการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสนใจและสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะและเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตน จำนวนมากที่สุด 9 คน มีการให้นักเรียนสำรวจความต้องการของตน โดยมีแบบสำรวจ รองลงมา คือ มีกรอบให้เสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ

สรุปในภาพรวม พบว่า ในด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน นั้น ครูต้นแบบทุกท่าน มีการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ศิลปะศึกษาของผู้เรียน โดยมีการจัดป้ายนิเทศและข่าวสารด้านศิลปะทั้งในและนอกห้องเรียนโดยมีการสลับเปลี่ยนตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังมีตู้แสดงผลงานนักเรียน มีสวนหย่อมธรรมชาติในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังมีผลงานของรุ่นพี่มาจัดแสดง โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่ง ด้วยการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในการตกแต่ง นอกจากนี้ ยังมีการแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น โดยการมีกรอบให้ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเอง แล้วกลับมารายงานผล นอกจากนั้นแล้ว โรงเรียนที่ครูต้นแบบทำการสอนนั้น หลายโรงเรียนยังเป็นศูนย์ศิลปะ

ศึกษาระดับอำเภอ จังหวัด ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนและ
ผู้สนใจอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว ครูต้นแบบส่วนใหญ่ยังจัดให้ผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับความสนใจ และสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ สิ่งที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะและเอกลักษณ์
ท้องถิ่นของตน โดยมีแบบสำรวจให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอีกด้วย

ตารางที่ 9 ค่าความถี่ของครูต้นแบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาตามแนวปฏิรูป
การเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ความถี่
	<u>มีการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณ ภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ</u>	
1.	ร่วมมือกับครูทุกคนและมีการบูรณาการง่าย ๆ	11
2.	บูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยหมุนเวียนเป็นฐาน การชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียน การสอนศิลปะศึกษา	3
1.	มีในช่วงประชุมผู้ปกครอง	10
2.	ผ่านทางนักเรียนไปยังผู้ปกครองให้ทราบ	3
3.	แจ้งหนังสือถึงผู้ปกครองให้ทราบ	2
4.	ช่วงมีการจัดนิทรรศการศิลปะ	2
	<u>เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะ</u>	
1.	มีในช่วงการจัดนิทรรศการ	8
2.	มีมาก เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น	5
3.	พานักเรียนไปศึกษาที่บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	4
4.	เชิญผู้ปกครองเป็นคณะกรรมการชั้นเรียน	1
	<u>มีการติดต่อประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐบาล เอกชน ในการเสริมความรู้และ ประสบการณ์การเรียนรู้ศิลปะให้กับผู้เรียน</u>	
1.	มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นและวิทยากรเชี่ยวชาญมาให้ความรู้	10
2.	นำนักเรียนไปพบวิทยากรท้องถิ่น	6
3.	จัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการ	5
4.	มีการฝึกประสบการณ์ในท้องถิ่นบ้าง	3

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
<u>การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานนักเรียนด้านศิลปะ ต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม</u>		
1.	มีการจัดนิทรรศการทางศิลปะทุกปี ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เช่น ในงานวันวิชาการโรงเรียน	11
2.	มีการส่งผลงานเข้าประกวดและได้รับรางวัลมากมาย	9
3.	เป็นตัวแทนของจังหวัด ในการจัดนิทรรศการ ประกวดผลงานหรือนำเสนอผลงาน	6
4.	สื่อมวลชนนำผลงานออกรายการโทรทัศน์ เช่น โทรทัศน์ UBC	2
5.	นำผลงาน ที่มีชื่อเสียง หรือรางวัล เผยแพร่ในวารสารโรงเรียน	2
6.	นำเด็กออกฝึกประสบการณ์ให้ชุมชน เช่น เขียนป้าย ปักผ้า	2
7.	มีกิจกรรมศิลปะสำหรับครอบครัว เป็นการประชาสัมพันธ์ด้านศิลปะ	1
8.	เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เคเบิลทีวีท้องถิ่น	1
9.	นำผลงานเด็กร่วมจัดแสดงงานศิลปะกรรมร่วมกับศิลปิน	1

จากตารางที่ 9 ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้ ในหัวข้อการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่น ๆ จำนวน 11 คน มีการร่วมมือกับคณะครู ทุกคนและมีการบูรณาการง่าย ๆ รองลงมา จำนวน 3 คน คือ มีการบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยหมุนเวียนเป็นฐาน

ในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน เกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา นั้น จำนวน 10 คน มีการชี้แจงในช่วงประชุมผู้ปกครอง รองลงมา คือ ชี้แจงผ่านทางนักเรียนไปยังผู้ปกครอง จำนวน 3 คน

ในส่วนของ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา นั้น จำนวน 8 คน มีในช่วงการจัดนิทรรศการ รองลงมาคือ จำนวน 5 คน มีการเชิญผู้ปกครองที่มีความสามารถ มาเป็นวิทยากรพิเศษ และจำนวน 3 คน มีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในส่วนของการติดต่อประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐบาล เอกชน ในการเสริมความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ศิลปะให้กับผู้เรียน นั้น มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นและวิทยากรเชี่ยวชาญทั้งของรัฐบาลและเอกชน มาให้ความรู้แก่ผู้เรียน จำนวน 10 คน รองลงมา คือนำนักเรียนไปพบวิทยากรท้องถิ่น และจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการ จำนวน 6 คน และ 5 คน ตามลำดับ

การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานนักเรียนด้านศิลปะ ต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม นั้น จำนวน 11 คน มีการจัดนิทรรศการศิลปะทุกปี ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และจำนวน 9 คน มีการส่งผลงานเข้าประกวดและได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย นอกจากนี้ ยังได้เป็นตัวแทนของจังหวัด ในการจัดนิทรรศการ ประกวดผลงานหรือนำเสนอผลงาน จำนวน 6 คน

สรุปในภาพรวม พบว่า ในด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้นั้น ในหัวข้อการประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบูรณาการวิชาศิลปะศึกษากับรายวิชาอื่น นั้น ส่วนใหญ่มีการบูรณาการกับครูทุกคนแบบบูรณาการง่าย ๆ นอกจากนี้ ยังมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา นั้น ส่วนใหญ่มีการชี้แจงในช่วงการประชุมผู้ปกครอง ส่วนการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษา นั้น จะมีในช่วงการจัดนิทรรศการและบางครั้งมีการเชิญผู้ปกครองที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เรียนในบางโอกาส ในด้านการติดต่อประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชน นั้น มีการเชิญวิทยากรจากทั้ง 2 หน่วยงานมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในบางโอกาส บางครั้งมีการจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการ ในด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานนักเรียนด้านศิลปะ นั้น ส่วนใหญ่ ใช้วิธีการจัดนิทรรศการศิลปะในโรงเรียนทุกปี และมีการส่งผลงานนักเรียนเข้าประกวดและได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษาและครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในประเด็นเดียวกัน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ ภูมิหลังของนักวิชาการศิลปศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 10 สถานภาพ ภูมิหลังของนักวิชาการ

สถานภาพ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	23	79.30
หญิง	5	17.20
ไม่ตอบ	1	3.40
2. อายุ		
20 – 25	0	0.00
26 – 30	0	0.00
31 – 35	1	3.40
36 – 40	1	3.40
41 – 45	5	17.20
46 – 50	6	20.70
51 – 55	12	41.40
56 – 60	4	13.80

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
3. วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาโท	27	93.10
ปริญญาเอก	1	3.40
อื่น ๆ	1	3.40
4. สาขาวิชา		
ศิลปศึกษา	20	68.97
ไม่ตอบ	3	10.34
อื่น ๆ	6	20.69
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานศิลปศึกษา /สอนศิลปศึกษา		
6 – 10	2	6.89
11 – 15	2	6.89
16 – 20	4	13.80
21 – 25	10	34.49
26 ปีขึ้นไป	11	37.93
6. ระดับความสนใจของนักวิชาการในการติดตามข่าวการคัดเลือกครูต้นแบบ		
มาก	8	27.60
ปานกลาง	20	69.00
น้อย	1	3.40

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
7. ความคิดเห็นของนักวิชาการในเรื่องการดำเนินโครงการครุต้นแบบ อย่างต่อเนื่อง		
เห็นด้วย	23	79.30
ไม่เห็นด้วย	0	0.00
ไม่แน่ใจ	6	20.70

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 79.30 มีอายุระหว่าง 51 – 55 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.40 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.20

ระดับการศึกษาของนักวิชาการศิลปศึกษา ส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 93.10 ระดับปริญญาเอก และระดับอื่น ๆ รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 3.40 สาขาที่จบการศึกษา คือ สาขาศิลปศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.00 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านศิลปศึกษา มากที่สุดอยู่ในช่วงประสบการณ์ 26 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.93 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านศิลปศึกษาอยู่ในช่วงประสบการณ์ 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.49

ความสนใจในการติดตามข่าวการคัดเลือกครุต้นแบบของนักวิชาการศิลปศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 27.60 และสนใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.40 ในเรื่องความคิดเห็นในการดำเนินโครงการครุต้นแบบอย่างต่อเนื่องของนักวิชาการศิลปศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.30 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 20.70

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษา ด้านการเตรียมการสอน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการเตรียมการสอน			
1.	ควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรศิลปศึกษา	4.90	0.31
2.	ควรศึกษาค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.86	0.35
3.	ควรจัดเตรียมเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ	4.55	0.63
4.	ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับความแตกต่างและความถนัดทางศิลปะของผู้เรียน	4.69	0.47
5.	ควรจัดหาและเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.66	0.48
รวมเฉลี่ย		4.73	0.45

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา มีความคิดเห็นในด้านการเตรียมการสอนของครูต้นแบบ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นด้านการเตรียมการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ความคิดเห็นด้านควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรศิลปศึกษา มากที่สุดเป็นอันดับแรก ควรศึกษา ค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มากที่สุดเป็นอันดับ 2 และควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับความแตกต่างและความถนัดทางศิลปะของผู้เรียน มากที่สุดเป็นอันดับ 3 ส่วนความคิดเห็นด้านควรจัดเตรียมเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ตามความถนัดและความสนใจ อยู่ในอันดับสุดท้าย ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
<u>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</u>			
1.	ควรจัดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระทางศิลปะที่ส่งเสริมความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน	4.45	0.63
2.	ควรบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี ศิลปะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเรียนการสอน ศิลปะศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.83	0.47
3.	ควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ทางศิลปะจาก แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.66	0.61
4.	ควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมศิลปะ หรือฝึกปฏิบัติทางศิลปะจริง ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ	4.79	0.56
5.	ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางศิลปะจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นและการแก้ปัญหา	4.69	0.47
รวมเฉลี่ย		4.68	0.54

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูต้นแบบ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควรบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเรียนการสอนศิลปะศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมศิลปะหรือฝึกปฏิบัติทางศิลปะจริง ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ และควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางศิลปะจากประสบการณ์จริง

ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น จำเป็นและการแก้ปัญหา มากที่สุดเป็นอันดับ 3 ส่วนความคิดเห็น อันดับสุดท้าย คือ ควรจัดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระทางศิลปะที่ส่งเสริมความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของ นักวิชาการศิลปศึกษา ด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการผลิตและการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้			
1.	สื่อการเรียนรู้ควรพัฒนาให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	4.62	0.56
2.	ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ	4.21	0.77
3.	ควรผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและหลากหลายด้วยตนเอง	4.10	0.56
4.	ควรพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่ทันสมัย	4.72	0.45
5.	ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาใช้ประโยชน์ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้	4.83	0.38
รวมเฉลี่ย		4.50	0.54

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา มีความคิดเห็นด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อมากที่สุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาใช้ประโยชน์ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ มากที่สุดเป็นอันดับแรก ควรพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่ทันสมัย มากที่สุดเป็นอันดับ 2 และสื่อการเรียนรู้ควรพัฒนาให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มากที่สุดเป็น

อันดับ 3 และในอันดับสุดท้าย ควรผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและหลากหลายด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของ นักวิชาการศิลปศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการวัดและประเมินผล			
1.	ควรประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน	4.59	0.57
2.	ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	4.59	0.63
3.	ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการประเมินจากเพื่อน กลุ่ม ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การวิจารณ์งานศิลปะ	4.55	0.69
4.	ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียนทั้งด้าน กระบวนการทำงานศิลปะและผลงานศิลปะ	3.83	0.97
5.	ควรมีการติดตามและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม พร้อมรายงานผลการประเมิน	4.48	0.57
รวมเฉลี่ย		4.41	0.68

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา มีความคิดเห็นในด้านการวัดและประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็น 3 อันดับแรก คือควรประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกทั้ง 2 ประเด็น รองลงมาคือ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการประเมินจากเพื่อนและกลุ่มด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การวิจารณ์งานศิลปะ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2 ส่วนอันดับ 3 ควรมีการติดตามและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม พร้อมรายงานผล การประเมิน อยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ควรส่งเสริมให้

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในภาวะประเมินประเมินผู้เรียน ทั้งด้านกระบวนการทำงานศิลปะและประเมินผลงานศิลปะ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษา ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้			
1.	ควรจัดบรรยากาศสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนศิลปศึกษา	4.76	0.51
2.	ควรจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการศิลปะที่มีความพร้อมและเหมาะสม	4.62	0.56
3.	ควรส่งเสริมผู้เรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานและจัดนิทรรศการผลงานศิลปะทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.38	0.62
4.	ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์หรือศูนย์ศิลปวัฒนธรรมภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะของนักเรียน	4.72	0.53
5.	ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ทางศิลปศึกษา	4.86	0.35
รวมเฉลี่ย		4.67	0.51

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา มีความคิดเห็นด้านปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ทางศิลปศึกษา มากที่สุดเป็นอันดับแรก ควรจัดบรรยากาศสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนศิลปศึกษา มากที่สุด เป็นอันดับที่ 2 และ ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์หรือศูนย์ศิลปวัฒนธรรมภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะของนักเรียน มากที่สุดเป็น

อันดับ 3 ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ควรส่งเสริมผู้เรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานและจัดนิทรรศการผลงานศิลปะทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้			
1.	ควรประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ เพื่อบูรณาการความรู้ทางศิลปะกับรายวิชาอื่น	4.34	0.72
2.	ควรชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา	4.10	0.77
3.	ควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประสานขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนช่วยจัดหาแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนด้านศิลปะ	4.34	0.55
4.	ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงานและนิทรรศการของผู้เรียน	4.38	0.62
5.	ควรให้สื่อมวลชนช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียน ต่อผู้ปกครองและชุมชน	4.55	0.57
เฉลี่ยรวม		4.34	0.64

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการศิลปศึกษา มีความคิดเห็นด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก ดังนี้ คือ ควรให้สื่อมวลชนช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนต่อผู้ปกครองและชุมชน มากที่สุด เป็นอันดับแรก ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงานและนิทรรศการของผู้เรียน มากเป็นอันดับ 2 ควรประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้

ด้านศิลปะเพื่อบูรณาการความรู้ทางศิลปะกับรายวิชาอื่น และควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประสาน ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนช่วยจัดหาแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนด้านศิลปะ อยู่ในระดับมากเป็นอันดับ 3 ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ควรชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 17 สรุปความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ทุกด้าน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
	ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.55	0.56

จากตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ในความคิดเห็นของนักวิชาการศิลปศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ ภูมิหลัง ของครูศิลปศึกษาที่ตอบแบบ
สอบถาม

ตาราง ที่ 18 สถานภาพ ภูมิหลังของครูศิลปศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (N = 30)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	13	43.30
หญิง	17	56.70
2. อายุ		
20 – 25	0	0.00
26 – 30	1	3.30
31 – 35	0	0.00
36 – 40	2	6.70
41 – 45	4	13.30
46 – 50	14	46.70
51 – 55	7	23.30
56 – 60	2	6.70
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	3.30
ปริญญาตรี	27	90.00
ปริญญาโท	2	6.70
4. สาขาวิชา		
ศิลปศึกษา	10	33.33
ศิลปกรรม	3	10.00
นาฏศิลป์	3	10.00
ภาพพิมพ์	2	6.67
ดุริยางคศิลป์	2	6.67
อื่น ๆ	10	33.33

ตารางที่ 18 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 30)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนศิลปศึกษา		
1 - 5 ปี	4	13.33
6 - 10 ปี	0	0.00
11 - 15 ปี	2	6.67
16 - 20 ปี	3	10.00
21 - 25 ปี	12	40.00
26 ปีขึ้นไป	8	26.67
ไม่ตอบ	1	3.33
6. ระดับความสนใจของของครูศิลปศึกษาในการติดตามข่าวการคัดเลือกครูต้นแบบ		
มาก	5	16.70
ปานกลาง	23	76.70
น้อย	2	6.70
7. ความสนใจที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นครูต้นแบบ		
สนใจมาก	4	13.30
สนใจ	19	63.30
ไม่สนใจ	7	23.30
ไม่แน่ใจ	5	16.70
8. ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในเรื่องการดำเนินโครงการครูต้นแบบ อย่างต่อเนื่อง		
เห็นด้วย	19	63.30
ไม่เห็นด้วย	6	20.00
ไม่แน่ใจ	5	16.70

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า ครูศิลปศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.70 มีอายุระหว่าง 46 - 50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.70 รองลงมามีอายุระหว่าง 51 - 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.30 ระดับการศึกษาของครูศิลปศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.00 สาขาที่จบการศึกษาส่วนใหญ่จบสาขาศิลปศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.30 ประสบการณ์ในการสอน ส่วนมากมีประสบการณ์ในการสอนในช่วงอายุ 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ 26 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.67 ในด้านความสนใจของ

ครูศิลปศึกษาในการติดตามข่าวการคัดเลือกครูต้นแบบ ส่วนมาก อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.70 ส่วนความสนใจที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นครูต้นแบบ ส่วนมากอยู่ในระดับสนใจ คิดเป็นร้อยละ 63.30 รองลงมา คือ ไม่สนใจ คิดเป็นร้อยละ 23.30 ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในเรื่องการดำเนินโครงการครูต้นแบบอย่างต่อเนื่อง ส่วนมากมีความเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 63.30

2.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา ด้านการเตรียมการสอน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการเตรียมการสอน			
1.	ควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรศิลปศึกษา	4.70	0.60
2.	ควรศึกษาค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.50	0.51
3.	ควรจัดเตรียมเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ	4.47	0.78
4.	ควรจัดทำแผนการสอนศิลปศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	0.66
5.	ควรจัดหาและเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.43	0.68
รวมเฉลี่ย		4.55	0.64

จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่า ครูศิลปศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในด้านการเตรียมการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด

เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควบคุมศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรศิลปศึกษา มากที่สุดเป็นอันดับแรก ควบคุมจัดทำแผนการสอนศิลปศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 2 และควบคุมศึกษาค้นคว้า แสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 3 ควบคุมจัดหาและเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม กับเนื้อหา อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
1.	ควบคุมจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานสาระความรู้วิชาศิลปะกับวิชาอื่น ๆ เพื่อสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน	4.90	0.54
2.	ควบคุมบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี ศิลปะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเรียนการสอน ศิลปศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.55	0.57
3.	ควบคุมส่งเสริมผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ทางศิลปะ โดยใช้ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.52	0.57
4.	ควบคุมจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมศิลปะ หรือฝึกปฏิบัติทางศิลปะจริง ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ	4.76	0.44
5.	ควบคุมจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางศิลปะจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นและการแก้ปัญหา	4.66	0.48
รวมเฉลี่ย		4.68	0.52

จากตารางที่ 20 จะเห็นได้ว่า ครูศิลปศึกษา แสดงความคิดเห็นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควบคุมจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานสาระความรู้วิชาศิลปะกับวิชาอื่น ๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน มากที่สุดเป็นอันดับแรก ควบคุมจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

มีโอกาสเลือกทำ กิจกรรมศิลปะหรือฝึกปฏิบัติทางศิลปะจริง ตามความสามารถ ความงัดและความสนใจ มากที่สุดเป็นอันดับ 2 และควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางศิลปะจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นและการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3 ส่วน ควรส่งเสริมผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ทางศิลปะ โดยใช้เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของ ครูศิลปศึกษา ด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้			
1.	สื่อการเรียนรู้ควรพัฒนาให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	4.23	0.68
2.	ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ	4.20	0.71
3.	ควรผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและหลากหลายด้วยตนเอง	4.27	0.64
4.	ควรพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่ทันสมัย	4.37	0.67
5.	ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาใช้ประโยชน์ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้	4.17	0.65
รวมเฉลี่ย		4.24	0.67

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ครูศิลปศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการผลิตและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควรพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่ทันสมัย มากเป็นอันดับแรก ควรผลิตสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและหลากหลายด้วยตนเอง มากเป็นอันดับ 2 และสื่อการเรียนรู้ควร

พัฒนาให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัย และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มากเป็นอันดับ 3
ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาใช้ประโยชน์ในการจัดทำสื่อการ
เรียนรู้ มากเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของ
ครูศิลปศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการวัดและประเมินผล			
1.	ควรประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ครอบคลุม พัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน	4.43	0.63
2.	ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	4.33	0.55
3.	ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการประเมินจากเพื่อน กลุ่ม ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การวิจารณ์งานศิลปะ	4.43	0.73
4.	ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการผู้เรียนทั้งด้าน กระบวนการทำงานศิลปะและผลงานศิลปะ	3.93	0.83
5.	ควรมีการติดตามและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม พร้อมรายงานผลการประเมิน	4.33	0.55
รวมเฉลี่ย		4.29	0.66

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ครูศิลปศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในด้านการวัดและประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควรประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการประเมินจากเพื่อน กลุ่ม ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การวิจารณ์งานศิลปะ มากเป็นอันดับแรก ทั้ง 2 ด้าน ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ควรมีการติดตามและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม พร้อมรายงานผลการประเมิน

มากเป็นอันดับ 2 ทั้ง 2 ด้าน ส่วนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการผู้เรียนทั้งด้านกระบวนการทำงานศิลปะ และเป็นความคิดเห็นอันดับสุดท้าย ในระดับมาก

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้			
1.	ควรจัดบรรยากาศสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนศิลปศึกษา	4.67	0.48
2.	ควรจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการศิลปะที่มีความพร้อมและเหมาะสม	4.67	0.48
3.	ควรจัดให้มีการประกวดผลงานหรือโครงงานศิลปะ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.40	0.62
4.	ควรส่งเสริมผู้เรียนจัดปายนิเทศเพื่อแสดงผลงานและจัดนิทรรศการผลงานศิลปะทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.43	0.50
5.	ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ทางศิลปศึกษา	4.33	0.71
รวมเฉลี่ย		4.47	0.56

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ครูศิลปศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับ คือ ควรจัดบรรยากาศสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนศิลปศึกษา และควรจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการศิลปะให้มีความพร้อมและเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ทั้ง 2 ข้อ ควรส่งเสริมผู้เรียนจัดปายนิเทศเพื่อแสดงผลงานและจัดนิทรรศการผลงานศิลปะทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มากเป็นอันดับ 2 ส่วนข้อ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ทางศิลปศึกษา อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้			
1.	ควรประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ เพื่อบูรณาการความรู้ทางศิลปะกับรายวิชาอื่น	4.27	0.64
2.	ควรสำรวจความต้องการชุมชนในการจัดการเรียนการสอนศิลปะตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน	4.87	0.73
3.	ควรชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา	4.80	0.81
4.	ควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประสานขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนช่วยจัดหาแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนด้านศิลปะ	4.13	0.68
5.	ควรให้สื่อมวลชนช่วยประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของนักเรียน ต่อผู้ปกครองและชุมชน	4.27	0.74
รวมเฉลี่ย		4.47	0.72

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ครูศิลปศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ในด้านการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นส่วนมากอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ควรสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ควรชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2 ควรประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ เพื่อบูรณาการความรู้ทางศิลปะกับรายวิชาอื่น ควรให้สื่อมวลชนช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนต่อผู้ปกครองและชุมชนมากเป็น

อันดับ 3 ส่วนข้อ ควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการประสานขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนช่วยจัดหาแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนด้านศิลปะากเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 25 สรุปความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ทุกด้าน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.
	ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.45	0.63

จากตารางที่ 25 เฉลี่ยรวมทุกด้าน เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักวิชาการศิลปศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องครูต้นแบบ ดังนี้
โครงการครูต้นแบบเป็นสิ่งที่ดี อย่างน้อยก็เป็นเกียรติแก่ครูที่ทำงานจริงทุ่มเททั้งกายและสติปัญญา เป็นการพัฒนาศักยภาพของครูในสาขาต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ครูคิดค้นนวัตกรรมและเป็นการยกย่องภูมิปัญญาของครูทุกภูมิภาค ขณะเดียวกันครูที่เป็นมืออาชีพจริง ๆ จะมองผลสำเร็จของการเรียนการสอนเป็นอันดับหนึ่ง สิ่งตอบแทนเป็นสิ่งรองลงมา

ครูต้นแบบ ควรมีเกณฑ์การวัดที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการในการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการด้วย ปัจจุบันครูต้นแบบได้แต่เพียงรางวัล ไม่สามารถนำไปปรับตำแหน่งได้ และควรคัดเลือกครูที่ให้ความสนใจในการพัฒนาผู้เรียน และต้องเป็นการคัดเลือกครูศิลปะที่สามารถเป็นต้นแบบได้จริง ๆ และมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

การขยายครูเครือข่ายครูต้นแบบอย่างต่อเนื่อง จะทำให้มีครูแกนนำเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลต่อไปยังครูเครือข่ายครอบคลุมไปทั่วประเทศ และควรกำหนดการเผยแพร่แนวคิดและแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เช่น อาจมีการนำเสนอด้วยวิดีโอกิจกรรมการสอนเผยแพร่ให้ครูทั่วประเทศได้ศึกษาเรียนรู้ด้วย

โครงการครูต้นแบบ ควรมีต่อไป แต่ควรปรับปรุงการสรรหาครูต้นแบบ กระบวนการประเมิน การติดตามช่วยเหลือ เสริมความรู้ต้นแบบและขยายผลอย่างจริงจัง และควรสนับสนุนเป็นนโยบายของรัฐให้เป็นรูปธรรมชัดเจนกว่านี้

โครงการครุต้นแบบอาจเป็นดาบสองคม เพราะบางคนไม่ได้เป็นเลิศทางการสอน ด้านผู้ประเมิน เป็นไม้บรรทัดที่เที่ยงหรือไม่ ครูบางคนอาจปรับตัวเพื่อการเป็นต้นแบบ เพราะมีรางวัลเกียรติยศ ในขณะที่เดียวกันก็อาจดีกับครูที่มีความเป็นครูจริงๆ เพราะจะเป็นกำลังใจให้เขาพัฒนาตัวเอง

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูศิลปศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องครุต้นแบบ ดังนี้

การเป็นครุต้นแบบเป็นสิ่งที่ดีมาก เป็นแนวทางในพัฒนาการเรียนรู้ทางศิลปะ และเพื่อเป็นแบบอย่างให้ครูได้พัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

ควรขยายผลให้ครูศิลปศึกษาได้รับความรู้จากครุต้นแบบนั้น ๆ ควรมีการอบรมชี้แนะให้ต่อเนื่องจริง ๆ อยากให้ผู้มีความสามารถหรือจบศิลปะแท้ ๆ มาสอนเด็ก

บางครั้งครุต้นแบบไม่ใช่ครุต้นแบบที่แท้จริง ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้้น้อยลง ไม่มีเวลาคิดสื่อ ให้นักเรียนทำงานจากใบงาน